

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní**

Význam obecní policie

Simona Barvová

**Bakalářská práce
2012**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Simona Barvová**
Osobní číslo: **E09330**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**
Název tématu: **Význam obecní policie**
Zadávací katedra: **Ústav veřejné správy a práva**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Práce se věnuje aktuálním možnostem a pravomocem obecní policie a porovnává je také v historickém kontextu.

Dále práce hodnotí význam a prospěšnost obecní policie na základě srovnání vybraných kritérií u sídel obdobné velikosti se zřízenou obecní policií.

Obsah práce:

- Historie obecní policie.
- Vztah obecní policie a obce.
- Pravomoce obecní policie.

Rozsah grafických prací: –
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

KADEČKA, Stanislav. Právo obcí a krajů v ČR. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2003. xvii, 408 s. ISBN 80-7179-794-4

MACEK, Pavel; UHLÍŘ, Lubomír. Dějiny policie a četnictva I.; Habsburská monarchie (1526 - 1918). 1. Praha: Themis, 1997. 178 s. ISBN 80-85821-52-4

MACEK, Pavel; UHLÍŘ, Lubomír. Dějiny policie a četnictva II.; Československo (1918 - 1939). 1. Praha: POLICE HISTORY, p.o., 1999. 230 s. ISBN 80-902670-0-9

MACEK, Pavel; UHLÍŘ, Lubomír. Dějiny policie a četnictva III.; Protektorát Čechy a Morava a Slovenský stát 1939 - 1945. 1. Praha: POLICE HISTORY, p.o., 2001. 230 s. ISBN 80-86477-01-0
Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Martin Šmíd**
Ústav veřejné správy a práva

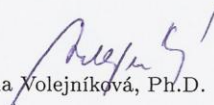
Datum zadání bakalářské práce: **29. června 2011**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2012**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 2. srpna 2011

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako Školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 4. 2012

Simona Barvová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce panu JUDr. Martinovi Šmídovi za jeho odbornou pomoc a cenné rady. Dále děkuji strážníkům Městské policii Chrudim a panu Bc. Karlovi Čuprovi z Městské policie Svitavy za poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce.

ANOTACE

Tato práce se věnuje problematice obecní policie v České republice. Stručně charakterizuje historii policejních sborů a dále se zabývá současnou právní úpravou obecní policie v České republice. V závěru tato práce hodnotí význam a prospěšnost Městské policie Chrudim a Městské policie Svitavy na základě jejich srovnání podle vybraných kritérií.

KLÍČOVÁ SLOVA

Police, obecní policie, strážník, přestupky, bezpečnost, samospráva

TITLE

Importance of municipal police

ANNOTATION

This work is devoted to municipal police in the Czech Republic. Briefly describes the history of the police force and deals with current legislation the municipal police in the Czech Republic. In conclusion, this paper assesses the importance and usefulness of the Metropolitan Police Chrudim and City Police Svitavy and compared based on their selected criteria.

KEYWORDS

Police, municipal police, police officer, offenses, safety, self-government

OBSAH

ÚVOD	10
1 ZÁKLADNÍ POJMY SOUVISEJÍCÍ S OBECNÍ POLICIÍ.....	11
1.1 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	11
1.2 OBECNÍ POLICIE	12
1.3 VZTAH STÁTNÍ A OBECNÍ POLICIE	12
1.4 REFORMA POLICIE ČR	13
2 HISTORIE POLICIE A POLICEJNÍCH SBORŮ.....	16
2.1 OZNAČOVÁNÍ BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ.....	16
2.2 STŘEDOVĚK	16
2.2.1 <i>Výzbroj policejních jednotek.....</i>	<i>17</i>
2.3 RAKOUSKO A RAKOUSKO-UHERSKO DO ROKU 1918	17
2.3.1 <i>Četnictvo.....</i>	<i>17</i>
2.4 ČESKOSLOVENSKO A ČESKO-SLOVENSKO 1918-1939	18
2.5 PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA 1939-1945	19
2.6 POVÁLEČNÉ OBDOBÍ 1945 – 1991	20
2.7 ČESKÁ REPUBLIKA OD ROKU 1993 DO SOUČASNOSTI.....	21
3 OBECNÍ POLICIE V SOUČASNOSTI V ČR.....	22
3.1 PRÁVNÍ PŘEDPISY TÝKAJÍCÍ SE OBLASTI OBECNÍ POLICIE	22
3.2 ÚKOLY OBECNÍ POLICIE	23
3.3 ZŘÍZENÍ OBECNÍ POLICIE	23
3.4 STRÁŽNÍCI OBECNÍ POLICIE.....	24
3.4.1 <i>Povinnosti a oprávnění strážníků</i>	<i>24</i>
3.4.2 <i>Donucovací prostředky strážníků</i>	<i>26</i>
3.5 ZMĚNY V ZÁKONĚ O OBECNÍ POLICII.....	27
4 MĚSTSKÁ POLICIE CHRUDIM	29
4.1 CHARAKTERISTIKA MĚSTA CHRUDIM	29
4.2 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O MĚSTSKÉ POLICII	29
4.3 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA	30
4.4 ČINNOSTI MĚSTSKÉ POLICIE.....	32
4.5 VYBAVENÍ MĚSTSKÉ POLICIE	34
4.6 MĚSTSKÝ KAMEROVÝ SYSTÉM	34
5 MĚSTSKÁ POLICIE SVITAVY	36
5.1 CHARAKTERISTIKA MĚSTA SVITAVY	36
5.2 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O MĚSTSKÉ POLICII	36
5.3 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA	37
5.4 ČINNOSTI MĚSTSKÉ POLICIE.....	39
5.5 MĚSTSKÝ KAMEROVÝ SYSTÉM	40
6 POROVNÁNÍ MĚSTSKÉ POLICIE CHRUDIM A MĚSTSKÉ POLICIE SVITAVY	42
6.1 VZDĚLANOST STRÁŽNÍKŮ A JEJICH VĚKOVÁ STRUKTURA	42
6.2 ROZPOČET.....	44
6.2.1 <i>Příjmy.....</i>	<i>44</i>
6.2.2 <i>Výdaje.....</i>	<i>45</i>
6.3 PŘESTUPKY	48
ZÁVĚR.....	52
POUŽITÁ LITERATURA	55
SEZNAM PŘÍLOH.....	58

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Strážníci městské policie Chrudim a jejich rajony	30
Tabulka 2: Strážníci městské policie Svitavy a jejich rajony	37
Tabulka 3: Nejvyšší dosažené vzdělání strážníků městské policie Chrudim	42
Tabulka 4: Nejvyšší dosažené vzdělání strážníků městské policie Svitavy	42
Tabulka 5: Věkové složení strážníků MpCh a MpS	43
Tabulka 6: Příjmy městských policí Chrudim a Svitavy (v tis. Kč).....	44
Tabulka 7: Výdaje městských policí Chrudim a Svitavy (v tis. Kč).....	45
Tabulka 8: Výdaje městských policí Chrudim a Svitavy na 1 strážníka a na 1 obyvatele.....	45
Tabulka 9: Hodnoty řetězových indexů srovnávající výdaje na 1 strážníka městských policí Chrudim a Svitavy	46
Tabulka 10: Struktura mzdových výdajů městské policie Chrudim (v tis. Kč)	46
Tabulka 11: Struktura provozních a ostatních výdajů městské policie Chrudim (v tis. Kč)....	46
Tabulka 12: Počet přestupků projednaných v blokovém řízení v roce 2011.....	48
Tabulka 13: Počet podezření ze spáchání přestupků oznámených přísl. orgánům za rok 2011	49
Tabulka 14: Počet podezření ze spáchání jiných správních deliktů za rok 2011	50
Tabulka 15: Počet dalších úkonů MpCh a MpS v roce 2011	50

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Rukávový znak Policie ČR	14
Obrázek 2: Symbol policie	14
Obrázek 3: Služební vozidlo Policie ČR	14
Obrázek 4: Identifikační čísla.....	15
Obrázek 5: Znak městské policie Chrudim	29
Obrázek 6: Vozidla městské policie Chrudim	34
Obrázek 7: Znak městské policie Svitavy	36
Obrázek 8: Graf popisující strukturu dosaženého vzdělání strážníků MpCh a MpS	43
Obrázek 9: Graf zobrazující způsoby řešení přestupků u MpCh a MpS za rok 2011	50

SEZNAM ZKRATEK

č.	číslo
ČNR	Česká národní rada
ČR	Česká republika
DPN	dočasná pracovní neschopnost
EU	Evropská unie
GPS	Global Positioning System (globální družicový polohový systém)
ICT	informační a komunikační technologie
KSČ	Komunistická strana Československa
MpCh	Městská policie Chrudim
MpS	Městská policie Svitavy
PCO	pult centrální ochrany
Sb.	Sbírka zákonů
SNB	Sbor národní bezpečnosti
StB	Státní bezpečnost
TPZOV	technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla
VB	Veřejná bezpečnost

ÚVOD

Policie má v dnešní době obrovský význam, protože plní důležité úkoly, bez kterých se už žádný stát neobejde. Jejím posláním je zajišťovat veřejný pořádek, chránit bezpečnost občanů a jejich majetku. V České republice se policie dělí na státní policii, která působí na území celého státu a je podřízena Ministerstvu vnitra, a obecní policii, kterou může zřídit jakákoliv obec či město obecně závaznou vyhláškou, ale své úkoly plní jen v rámci působnosti obce.

V této práci se zaměřím blíže na obecní policii a to proto, že bych ráda poukázala na to, že činnost strážníků má své opodstatnění a nespočívá jenom v měření rychlosti a ukládání pokut, jak si část veřejnosti myslí, protože strážníky vidá převážně při těchto činnostech.

Cílem této práce je seznámit s historií policejních sborů na území České republiky, charakterizovat aktuální právní úpravu obecní policie, její pravomoci a povinnosti a nakonec zhodnotit význam a prospěšnost obecní policie na základě porovnání Městské policie Chrudim a Městské policie Svitavy.

Tuto bakalářskou práci rozdělím do několika kapitol, kde v první vysvětlím základní pojmy, které souvisí s obecní policií. V druhé kapitole se zaměřím na historii policejních sborů, kterou rozdělím do několika časových období. Ve třetí části charakterizuji postavení obecní policie, její zaměstnance včetně jejich pravomocí a povinností. Ve čtvrté a páté kapitole se budu věnovat konkrétním obecním policiím, které se nacházejí v Pardubickém kraji a bývali okresními městy, jedná se o Městskou policii Chrudim a Městskou policii Svitavy. A v poslední kapitole budu porovnávat tyto dvě zmíněné městské policie na základě vybraných kritérií.

1 ZÁKLADNÍ POJMY SOUVISEJÍCÍ S OBECNÍ POLICIÍ

Pro pochopení problematiky týkající se obecní policie je nutné si na začátku této práce vymežit, co to policie je a jaká je její struktura.

Pojem policie je odvozen z řeckého slova „politeia“, což znamená spořádaný stav města nebo činnost směřující k jeho dosažení. V průběhu historického vývoje společnosti se význam slova policie průběžně měnil. Na počátku zahrnovala veškerou státní činnost a později tento termín obsahoval i státní správu (především vnitřní správu). Policie byla vykonávána správními orgány a v současné době již není přímo součástí vnitřní správy, ale je tvořena samostatným odvětvím veřejné správy.

Mezi další základní pojmy policejní správy patří veřejná bezpečnost, která je chápána jako ochrana společnosti a jednotlivců před nebezpečím, které ohrožuje bezpečnost státu, život, zdraví, svobodu, lidskou důstojnost a osobní čest jednotlivců a také majetek.

S tím souvisí i veřejný pořádek, který je v užším smyslu charakterizován jako ochrana pravidel chování lidí na veřejnosti, ale jenom pouze podle obecných názorů. A veřejný pořádek z hlediska širšího pojetí je chápán jako ochrana pravidel chování obsažených v právních normách.[1]

Organizačně bývá policie začleněna do resortu různých ministerstev. Často jde o ministerstvo vnitra, existovala však i samostatná policejní či bezpečnostní ministerstva. Složky četnického typu bývaly vzhledem ke svému vojenskému charakteru občas zařazovány pod různá ministerstva vojenství. Výjimečně se můžeme s policií setkat v resortu ministerstva spravedlnosti, jako například v současném Švédsku či Nizozemsku. Spíše se ale prosazuje tendence po důsledném oddělení výkonné správy od justice.[7]

Nejvyšším orgánem bezpečnostní správy u nás je vláda České republiky, ale návrhy opatření k zajišťování bezpečnosti ČR sestavuje vládě Bezpečnostní rada státu, která je tvořena předsedou vlády a dalšími členy vlády. Specializovaným ústředním orgánem státní správy pro veřejný pořádek a další věci je Ministerstvo vnitra České republiky a k plnění úkolů bezpečnostní politiky a plnění dalších stanovených úkolů slouží Policie ČR.[1]

1.1 Policie České republiky

Policie byla zřízena v roce 1991 zákonem č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. Policie ČR je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, který plní úkoly ve věcech bezpečnosti a vnitřního pořádku v rozsahu vymezeném ústavními zákony, zákony a ostatními obecně

závaznými právními předpisy včetně předpisů Evropských společenství a mezinárodních smluv, které jsou součástí právního řádu České republiky.

V současné době se Policie ČR řídí především zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, který nabyl účinnosti 1. ledna 2009.

Hlavním útvarem Policie ČR je Policejní prezídium ČR v čele s policejním prezidentem, kterým je v současnosti plk. Mgr. Petr Lessy. Mezi další útvary Policie ČR patří útvary s působností na celém území ČR, které tvoří například útvar rychlého nasazení, pro ochranu prezidenta ČR nebo letecká služba. A poslední složkou jsou krajská ředitelství s územně vymezenou působností. Od 1. ledna 2010 má policie čtrnáct krajských ředitelství, tedy pro každý samosprávný kraj jedno.[14]

Níže je vyobrazen znak a symbol Policie ČR.

1.2 Obecní policie

Obecní policie je orgánem obce a jejím hlavním úkolem je zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce.[6]Obecní policii lze chápat také jako realizační a výkonnou instituci obce.[1]

Rozlišujeme obecní policie, které jsou zřizovány obcemi a městské policie, které jsou zřizovány měststysí a městy, ale z hlediska pravomocí však není mezi obecní a městskou policií žádný rozdíl. Rozdíl je pouze v názvu. Proto budu-li psát o obecní policii, rozumí se tím i městská policie a naopak.

Další charakteristikou obecní policie, jejími úkoly, strážníky a jejich pravomocemi či povinnostmi se budu zabývat ve třetí kapitole této bakalářské práce.

1.3 Vztah státní a obecní policie

Rozdíl mezi Policií ČR a obecní policií spočívá v tom, že Policie ČR plní úkoly ve věcech místních záležitostí veřejného pořádku pouze v rámci zákona č. 128/2000 Sb. a obecní policie je k tomuto přímo zřízena a povolána.

Obecní policie podle zákona plní úkoly pouze na úseku místních záležitostí veřejného pořádku a projednává některé přestupky, zatímco Policie ČR je obecně povolána k plnění úkolů na úseku veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti.

Strážníci obecní policie jsou povinni v případě, že došlo ke spáchání trestného činu nebo byl spáchán přestupek, který přísluší k objasnění Policii ČR, orgánům Policie ČR tuto

skutečnost oznámit. Dále obecní policie a Policie ČR mezi sebou spolupracují tak, že se navzájem informují o všech okolnostech, které by mohly ohrozit veřejný pořádek.

Z toho vyplývá, že obecní policie nenahrazuje činnost Policie ČR, protože některé záruky je schopen občanům poskytnout pouze stát a nelze je tak převést na obce a města.[1]

1.4 Reforma Policie ČR

Poslední větší reforma Policie ČR proběhla v roce 1993 v souvislosti se vznikem samostatné České republiky jako suverénního státu. Od této doby, ale stouply nároky společnosti, která vyžaduje vstřícnější a vyváženější přístup policistů a krom toho bylo potřeba sjednotit právní úpravu týkající se oblasti veřejného pořádku, proto se v roce 2006 začala vyvíjet nová reforma Policie ČR. Cílem nové reformy bylo přeměnit českou policii v moderní policejní sbor, který tvoří profesionálně vystupující policisté pracující v odpovídajících podmínkách.

Byl vytvořen nový zákon o policii, již zmíněný č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, který spolu se zákonem č. 274/2008 Sb. a dalšími prováděcími vyhláškami umožnil realizovat tuto reformu.

Díky této reformě by mělo dojít k urychlení a ulehčení některých úřednických úkonů, k efektivnějšímu řízení, neboť více policistů by mělo být v terénu a méně v kancelářích a také se snížil počet řídicích pracovníků (od roku 2009 je poměr mezi řídicími a řízenými pracovníky 1:11). Od ledna 2009 bylo úplně zrušeno celkem 783 služebních a pracovních míst v celé policii, z toho 210 služebních a 573 pracovních. V současnosti Policii ČR tvoří přibližně 47 000 policistů a 11 000 zaměstnanců.

Další důležitou změnou je nový model ekonomického řízení, kdy se krajská ředitelství policie stala organizačními složkami státu, které jsou samostatnými účetními jednotkami. V praxi to znamená, že krajská ředitelství mají větší možnost získávat finanční prostředky a investovat je tam, kde je to z jejich pohledu nejvíce potřeba. Policie ČR má také možnost získávat finanční prostředky z EU a to především na modernizaci policejních služeben, zavádění nových technologií v oblasti ICT, vzdělávací programy a podobně.

Cílem reformy bylo také do roku 2011 obnovit zastaralý vozový park policie. Policie ČR používá zejména automobily Škoda Octavia, jejichž podoba je zobrazena na obrázku číslo 3.[17]

Obrázek 1: Rukávový znak Policie ČR

Obrázek 2: Symbol policie

Obrázek 3: Služební vozidlo Policie ČR

Obrázek 4: Identifikační čísla

Zdroj: [15]

2 HISTORIE POLICIE A POLICEJNÍCH SBORŮ

V této kapitole se pokusím shrnout podstatná fakta shrnující dějiny policejních a bezpečnostních sborů na našem území.

2.1 Označování bezpečnostních sborů

Bezpečnostní sbory se v historii i v současnosti označují různými názvy. V českém prostředí se bezpečnostní sbory dříve označovaly jako „četnictvo“. Tento název vychází ze slova četník, které je jihoslovanského původu a v dřívějších dobách bylo používáno jako označení pro lupiče či banditu. Později došlo k obrácení významu tohoto slova a začalo se používat pro příslušníky oddílů určených k boji s banditismem. Do nedávna se u nás používal název „Sbor národní bezpečnosti“ a v současnosti pojem policie. Podle oficiálního názvu složek se členům bezpečnostních složek říká policisté, četníci nebo také strážník.[7]

2.2 Středověk

Trvalo mnoho staletí, než se vyvinuly moderní bezpečnostní složky, neboť dlouhou dobu měly spíše univerzální charakter. Ve středověku se objevují městští žoldnéři, kteří v případě míru vykonávali pořádkovou službu v ulicích – z našeho hlediska byli tedy policisty, dále hlídali městské vězení jako dnešní vězeňská stráž, střežili městská myta jako nynější celní či finanční stráž, v případě potřeby pronásledovali lupiče a bandity v okolí města jako moderní četnictvo, za války chránili městské hradby podobně jako vojenské pevnostní či posádkové útvary, ale byli i součástí bojující armády spolu s vojenskými polními jednotkami. Městští žoldnéři byli vydržováni městy z jejich vlastních prostředků.

Původně konali bezpečnostní službu sami měšťané, ale výsledky nebyly ideální, neboť se bezpečnostní službě museli věnovat souběžně s vlastním zaměstnáním, a tak byly postupně vynakládány zvýšené výdaje na profesionální bezpečnostní složky.

Ve středověku byly dvě bezpečnostní složky. První byly městské, které zajišťovaly bezpečnost v okruhu města a na území, které městu náleželo. Ty byly také předchůdcem pozdějších policejních sborů. A druhou složkou bylo zajištění obrany a bezpečnosti státu, což bylo tradiční povinností panovníka. Vzhledem k řídké zalidněnosti území se bezpečnostní činnost zaměřovala na silnice. Ty byly nejen dopravními, ale i obchodními tepnami, a proto byly ohrožovány banditismem všeho druhu. Složky používané proti nim byly potom zárodkem moderního četnictva.[7]

2.2.1 Výzbroj policejních jednotek

Ve starověku či středověku patřily k výzbroji policejních sborů meče, dýky, kopí, sekery, halapartny a další chladné zbraně, dnes již většinou historické. Ze střelných zbraní to byly luky, později kuše a v průběhu 15. a 16. století i první palné zbraně. V této době se tedy ještě nepoužívali obléhací věže, praky, katapulty či beranidla, po vynálezu střelného prachu pak děla.[7]

2.3 Rakousko a Rakousko-Uhersko do roku 1918

V tomto období až do roku 1918 vládli Habsburkové a název Rakousko-Uhersko se začal používat v roce 1867, jelikož došlo k rakousko-uherskému vyrovnání. A oficiální název Rakousko byl zaveden až v roce 1915.

Nyní přejdu k tématu samotné policie, která postrádala jakoukoliv jednotnost, proto v 18. století proběhly tři reformy policejní správy. V první reformě v roce 1749 došlo k oddělení policejní správy od justice a vznikly také krajské úřady s vrchním dozorem nad policií. Druhá reforma tzv. Tereziánská policejní reforma z roku 1776 zavedla policejní ředitelství, které mělo sídlo ve Vídni. A třetí reforma nazývaná Josefínská policejní reforma roku 1782 zrušila bezpečnostní komise a policie se začala dělit na tajnou a uniformovanou.

Policisté ve větších městech vykonávali strážní službu na radnici a v městském vězení, dále pořádkovou službu v ulicích i v blízkém okolí města a zakročovali při pouličních nepokojích. V českých zemích existovaly policejní sbory v Praze a Brně. A co se týkalo malých měst a vesnic, tak tam nebyla policejní služba na takové úrovni jako ve větších městech. Policejní službu zde zajišťovaly pozemkové vrchnosti a po roce 1848 obecní úřady, ale pouze v rámci svých finančních možností.[7]

2.3.1 Četnictvo

Existovalo mnoho četnických pluků. Prvním z nich byl četnický pluk v Lombardii, který v době míru podléhal vojenskému velitelství v Miláně, a v době války se řídilo aktuálními potřebami. Významným rokem je rok 1849, kdy dne 8. června František Josef I. podepsal zákon zavádějící četnictvo. V tomto zákoně bylo četnictvo označeno jako vojensky organizovaný strážní sbor určený k udržování veřejné bezpečnosti, klidu a pořádku. Četnictvo bylo také součástí armády a podléhalo ministerstvu války. V roce 1850 bylo celkem 16 četnických pluků, které vykonávaly bezpečnostní službu na území celé monarchie. Roku 1866 byly četnické pluky zrušeny a nahrazeny zemskými četnickými velitelstvími

a o dva roky později už rakouské četnictvo nespadlo pod ministerstvo války, ale bylo podřízeno rakouskému ministerstvu pro zemskou obranu.

Četníci měli uniformu, která byla podobná tehdejšímu vojenskému stejnokroji a několikrát se změnila, ale základní barva, tedy tmavozelená, byla až do I. světové války zachována. Mezi výzbroj četnictva v tomto období patřila např. puška s bodákem, pěší četníci měli navíc krátkou šavli a od roku 1870 se začali používat také revolvery.[7]

2.4 Československo a Česko-Slovensko 1918-1939

V tomto období byl výkon bezpečnostní služby rozdělen mezi četnictvo a policii, která byla buď státní nebo komunální. Četnictvo podporované komunální policií vykonávalo úkoly na venkově a státní policie ve statutárních městech, byl tak zachován dosavadní rakouský systém. Policie i četnictvo spravovalo ministerstvo vnitra. Výkonným orgánem státních politických úřadů bylo četnictvo, výkonným orgánem policejních úřadů byly sbory uniformované a neuniformované stráže bezpečnosti a výkonnými orgány obcí byly komunální policie.

Po roce 1918 se státní policie skládala z policejního ředitelství (Praha, Brno), policejního komisařství (Plzeň, Moravská Ostrava) a z pohraničního policejního komisařství (Podmokly, Cheb, Bohumín). Ve všech místech vykonávali bezpečnostní službu členové obecních policejních sborů s výjimkou policejního komisařství v Praze, které disponovalo uniformovanou policií. Uniformovaná policie prováděla pořádkovou a strážní službu a neuniformovaná policie zajišťovala zpravodajské, vyšetřovatelské a jiné služby. Došlo také k rozšíření státních policejních úřadů na základě zákona č. 165/1920 Sb., který ukládal státním policejním úřadům pečovat o klid, veřejnou bezpečnost, bezpečnost osob a majetku, udržovat veřejný řád a vést v patrnosti obyvatelstvo i cizince.

Komunální policejní sbory neměly specifickou právní úpravu, při výkonu služby používaly zejména předpisy platné pro četnictvo. Byly zřizovány a financovány z prostředků obce, která v rámci své samostatné působnosti a možnostem stanovila jejich výstroj, výzbroj a úkoly. Komunální policie byla podřízena starostovi obce.

Úkolem četnictva bylo udržovat na celém území Československé republiky veřejný pořádek a veřejnou bezpečnost mimo obvody měst, kde vykonávala veřejnou pořádkovou službu městská a státní policie. V čele četnictva stál generální velitel, který byl jmenován prezidentem republiky, a nejvyšším řídicím orgánem bylo ministerstvo vnitra.[8]

2.5 Protektorát Čechy a Morava 1939-1945

Po vzniku protektorátu byla zachována stejná struktura bezpečnostních složek jako v předchozím období. Bezpečnostní složky se skládaly z četnictva, státní policie a obecní policie. Jejich činnost i nadále řídilo ministerstvo vnitra, ale kontrolu a dozor vykonávaly německé bezpečnostní orgány na území protektorátu.

Během tohoto období proběhly dvě reorganizace policie. Smyslem první reorganizace v roce 1942 bylo přizpůsobení protektorátní organizace německým strukturám a jejich přímé podřízení německému velení. V důsledku této změny byly zřízeny funkce generálního velitele uniformované policie a generálního velitele neuniformované policie. Další reorganizace z roku 1944 stanovila na základě vládního nařízení č. 77/1944 Sb., že výkonná moc v Protektorátu Čechy a Morava náleží protektorátní policii, pokud nenáležela říšským orgánům. Vznikla protektorátní policie, která se dělila na uniformovanou a neuniformovanou, kde uniformovanou policii tvořilo četnictvo, uniformovaná vládní policie, uniformovaná obecní výkonná policie a požární ochranná policie a neuniformovaná policie se skládala z vládní kriminální policie a obecní kriminální policie.

Uniformovaná policie byla ozbrojenou a vojensky organizovanou složkou, která byla určena pro výkon policejní služby u politických a vládních policejních úřadů.

Obecní policie se v tomto období začala označovat jako obecní výkonná policie a dělila se na uniformovanou a neuniformovanou. Vykonávala policejní úkoly, které příslušely obcím na základě všeobecných ustanovení. Obce s více než 10 000 obyvateli musely povinně zřizovat a udržovat obecní výkonnou policii a to obě její složky. Obecní výkonná policie byla podřízena obecnímu starostovi v oblasti výkonu a kontroly plnění úkolů, dále politickým úřadům a ministerstvu vnitra na úseku výstroje, výzbroje a výcviku. Náklady spojené s vybudováním a udržováním obecní policie nesla obec, ale měla nárok získat příspěvek na tyto náklady.

V čele protektorátního četnictva stál nadále generální velitel četnictva, který byl v rámci reformy jmenován i generálním velitelem uniformované policejní stráže. Nad ní vykonával dozor v oblasti kázně, výcviku a školení. Četnictvo se skládalo ze zemských četnických velitelství a v rámci nich existovaly četnická oddělení, okresní četnická velitelství a četnické stanice.[9]

2.6 Poválečné období 1945 – 1991

V roce 1945 vznikl nový bezpečnostní aparát, který nahradil prvorepublikové četnictvo, uniformovanou státní policii a obecní výkonné policie. Tento nový policejní aparát se nazýval Sbor národní bezpečnosti (SNB) a dělil se na dvě složky a to na Veřejnou bezpečnost (VB) a Státní bezpečnost (StB). Oficiálně SNB vznikl 17. dubna 1945, kdy byl přijat návrh ministra vnitra Václava Noska a tento den byl poté slaven jako den Sboru národní bezpečnosti. Vrcholným orgánem všech bezpečnostních složek bylo ministerstvo vnitra se svým Hlavním velitelstvím SNB. K říjnu 1945 sbor tvořilo 34 396 příslušníků a v roce 1948 bylo přijato asi 12 tisíc nových příslušníků z řad partyzánů, jejichž většina byla členy KSČ a také 6 – 8 tisíc z 25 tisíc přijatých bývalých četníků a policistů mělo legitimaci komunistické strany.[16]

Veřejná bezpečnost byla uniformovanou složkou a jejím úkolem bylo zabezpečit veřejný pořádek, ochranu vlastnictví, život a zdraví občanů, bezpečnost a plynulost silničního provozu, stíhat kriminální činnosti a podobně.

„Státní bezpečnost byla tajnou politickou složkou sboru, která svou činností potlačovala občanská a lidská práva, špehovala a šikanovala odpůrce totalitního režimu a udržovala rozsáhlou síť spolupracovníků-agentů.“[19]

Státní bezpečnost byla tajná politická policie, kterou postupně začala ovládat KSČ. Státní bezpečnost byla oficiálně utajena a v zákonech o Sboru národní bezpečnosti byla definována jen jako jeho součást a nikde se neuvádělo, co je jejím posláním a z jakých složek se skládá. StB tvořily tři hlavní složky a to rozvědka, kontrarozvědka a vojenská kontrarozvědka. Jelikož úkolem StB bylo vykonávat dozor nad celou společností, tak budovala rozsáhlou agenturní síť, kterou tvořili dobrovolní, ale i přinucení spolupracovníci. Dalším úkolem bylo bojovat proti vnějšímu a vnitřnímu nepříteli a chránit státní hospodářské a služební tajemství.[20]

K dalším zásadním změnám v postavení a systému Sboru národní bezpečnosti došlo v roce 1968, kdy vznikla československá federace. Problematika bezpečnosti spadala pod federální ministerstvo vnitra a ministerstva vnitra obou republik. Přičemž Veřejná bezpečnost byla řízena českým a slovenským ministerstvem vnitra a Státní bezpečnost federálním ministerstvem vnitra.

Činnost Sboru národní bezpečnosti byla ukončena revolucí, která započala 17. listopadu 1989 a v roce 1991 byl SNB nahrazen Policií České republiky.[5]

Policie ČR se tak stala všeobecným bezpečnostním sborem České republiky a ze slovenských složek SNB vznikl Policejní sbor Slovenské republiky, který na Slovensku vykonával obdobné úkoly jako v České republice Policie ČR. Kromě těchto dvou policejních sborů fungoval v Československu ještě Federální policejní sbor.

Po svém vzniku Policie ČR disponovala správní službou, zabývající se především agendou občanských a zbrojních průkazů, službou pořádkové policie, službou dopravní policie, službou kriminální policie, službou ochrany ekonomických zájmů, službou ochrany ústavních činitelů, kriminalisticko-technickou a expertizní službou a vyšetřovací službou.

2.7 Česká republika od roku 1993 do současnosti

Dne 1. ledna 1993 došlo k rozdělení Československa a vznikla tak samostatná Česká republika. Od tohoto data Policie ČR převzala i agendu zrušeného Federálního policejního sboru a tak se jejími novými službami stala letecká služba, služba rychlého nasazení a služba cizinecké a pohraniční policie. A v roce 1994 byla do Policie ČR převedena z resortu dopravy Železniční policie ČR, a vznikla tak nová služba železniční policie.

V letech 2000 a 2001 přišla policie o řadu správních agend, zejména v oblasti silničního provozu, občanských průkazů a cestovních dokladů. V roce 2002 došlo k novelizaci trestního řádu, díky níž došlo ke sloučení kriminální, protikorupční a vyšetřovací služby do služby kriminální policie a vyšetřování.

Se vstupem do Schengenského prostoru v roce 2007 byla prakticky odbourána ochrana pozemních státních hranic, což vedlo k transformaci služby cizinecké a pohraniční policie na službu cizinecké policie.

Dnem 1. ledna 2009 nabyl účinnosti nový zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, který završil reformu policie. Zanikla služba železniční policie, která splynula se složkami služby pořádkové policie a naopak vznikla nová služba polytechnická a služba pro zbraně a bezpečnostní materiál.[36]

3 OBECNÍ POLICIE V SOUČASNOSTI V ČR

3.1 Právní předpisy týkající se oblasti obecní policie

Níže je hlavní výčet právních předpisů upravující obecní policii. Mezi tyto právní předpisy by mohl být také zařazen právní řád České republiky včetně zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, a spousta dalších právních předpisů, kterými se řídí strážníci obecních policíí.[21]

- ústavní zákon ČNR č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon ČNR č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obecní policii“),
- vyhláška Ministerstva vnitra České republiky č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii,
- vyhláška Ministerstva vnitra České republiky č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie,
- zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky,
- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 413/2005 Sb.,
- zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

3.2 Úkoly obecní policie

Mimo zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku obecní policie dále podle zákona č. 553/1991, o obecní policii nebo podle zvláštního zákona vykonává tyto činnosti:

- přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,
- dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití,
- dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,
- podílí se na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,
- podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění činí opatření k jeho obnovení,
- podílí se na prevenci kriminality v obci,
- provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci,
- odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce,
- poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra na požádání údaje o obecní policii.

Krom těchto činností obecní policie také spolupracuje s Policií ČR, státními orgány a orgány územních samosprávných celků.

3.3 Zřízení obecní policie

Obecní policie je orgánem obce, který zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou, ale obce nemají povinnost obecní policii zřizovat.

Řídícím orgánem obecní policie je starosta, pokud obecní zastupitelstvo nepověří řízením obecní policie jiného člena zastupitelstva. Zastupitelstvo obce může také pověřit plněním některých úkolů při řízení obecní policie určeného strážníka, který však musí splňovat podmínky stanovené zákonem o obecní policii.

Obce, které nezřídili obecní policii, mohou uzavřít veřejnoprávní smlouvu s jinou obcí v témže vyšším územním samosprávném celku, která obecní policii zřídila, aby daná obecní policie vykonávala určené úkoly na jejím území. Veřejnoprávní smlouva musí být nejprve odsouhlasena příslušným krajským úřadem v rámci jeho přenesené působnosti ve správním

řízení a musí obsahovat označení obcí, které jsou jejími smluvními stranami, určení rozsahu úkolů, které bude obecní policie vykonávat na území obce nebo obcí, které obecní policie nezřídily a den, od kterého bude obecní policie tyto úkoly vykonávat a dále způsob úhrady nákladů spojených s výkonem úkolů.[31]

3.4 Strážníci obecní policie

Strážníci jsou v pracovně-právním poměru k obci, protože obecní policie není součástí státně-bezpečnostního aparátu jako ostatní policejní sbory, kde jsou policisté ve služebním poměru. Proto obec uzavírá se strážníkem pracovní smlouvu. V tomto vztahu jedná jménem obce starosta.

Strážníkem může být občan České republiky, který je bezúhonný, spolehlivý, starší 21 let, je zdravotně způsobilý, dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou a má osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů.[31]

Odborné předpoklady, rozsah výcviku strážníka a tělesné a duševní vady či nemoci, které vylučují zdravotní způsobilost strážníka, jsou uvedeny v přílohách této bakalářské práce.

Osvědčení strážník získá tehdy, když úspěšně vykoná zkoušku, která se skládá ze dvou částí a to z písemné a ústní. Písemná část je tvořena testem, který ověřuje znalosti právní úpravy v rozsahu potřebném pro plnění úkolů obecní policie a obsahuje 40 otázek. A ústní část má povahu pohovoru, který ověřuje schopnosti aplikace teoretických znalostí. Toto osvědčení vydává ministerstvo strážníkovi na dobu 3 let. Pokud ale strážník přestane plnit některou z podmínek jako je bezúhonnost, spolehlivost, zdravotní způsobilost či odbornou způsobilost, tak ministerstvo strážníkovi osvědčení odejme. Osvědčení obsahuje jméno a příjmení strážníka, datum narození, datum vydání a platnost osvědčení, název obce, ve které je strážník v pracovním poměru, evidenční číslo, úřední razítko, podpis tajemníka a příslušnou část kolkové známky.[26]

3.4.1 Povinnosti a oprávnění strážníků

Při plnění úkolů mají strážníci stanoveny povinnosti a oprávnění, jimiž se musí při své činnosti řídit.

Strážník je povinen [31]:

- při provádění zákroků a úkonů k plnění úkolů obecní policie dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní a nepřipustit, aby osobám v souvislosti s touto činností vznikla bezdůvodná újma,

- poučít osoby o jejich právech, provádí-li zákrok nebo úkon spojený se zásahem do jejich práv nebo svobod,
- poskytnout pomoc v rozsahu svých oprávnění a povinností každému, kdo o ni požádá,
- v pracovní době provést zákrok nebo úkon, nebo jiné opatření, je-li páčán trestní čin nebo přestupek či jiný správní delikt anebo je-li důvodné podezření z jejich páčání,
- mimo pracovní dobu provést zákrok, popřípadě učinit jiné opatření, zejména vyrozumět nejbližší útvar policie, je-li páčán trestní čin nebo přestupek, kterým je bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo majetek a musí se prokázat průkazem obecní policie a pokud se strážník v dané situaci nemůže prokázat průkazem obecní policie, tak se prokáže ústním prohlášením „obecní policie“ nebo „městská policie“,
- pokud to povaha zákroku povoluje použít před výzvou slov „Jménem zákona“ (každý je povinen uposlechnout výzvy zakročujícího strážníka),
- při výkonu své pravomoci prokázat svoji příslušnost k obecní policii stejnokrojem s odznakem obecní policie, identifikačním číslem a názvem obce,
- nosit odznak obecní policie na pravé straně prsou a identifikační číslo pod odznakem obecní policie a nášivka s názvem obecní policie se nosí na záloktí levého rukávu, stejnokroje strážníků, označení motorových vozidel a dalších dopravních prostředků obecní policie musí obsahovat jednotné prvky,
- bez zbytečného odkladu oznámit policii důvodné podezření, že byl spáchán trestný čin a podle povahy věci též zajistit místo trestného činu proti vstupu nepovolaných osob,
- oznámení doložit důvody nebo důkazy, o něž se podezření opírá.

Oprávnění strážníků můžeme rozdělit na oprávnění [31]:

- požadovat vysvětlení,
- požadovat prokázání totožnosti (strážníci jsou oprávněni požadovat ke zjištění totožnosti i rodné číslo),
- předvést osobu,

- odebrat zbraň,
- zakázat vstup na určená místa,
- otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor,
- odejmout věc,
- ke vstupu do živnostenských provozoven.

Strážník je při výkonu své pravomoci veřejným činitelem a to znamená, že každý je povinen uposlechnout jeho výzvy. Pokud někdo neuposlechne výzvy strážníka je to považováno za přestupek dle § 47 písm. 1a zákona č. 200/90 Sb. (zákon o přestupcích).

3.4.2 Donucovací prostředky strážníků

Donucovací prostředky může strážník použít v případě ochrany bezpečnosti jiné osoby nebo své vlastní nebo majetku k zabránění výtržnosti, rvačce nebo jinému jednání, jímž je vážně narušován veřejný pořádek. Před jejich použitím je strážník povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání s výstrahou „jménem zákona“, že použije donucovacích prostředků.

O tom, který z donucovacích prostředků bude použit, rozhoduje strážník podle konkrétní situace tak, aby dosáhl účelu sledovaného zákrokem. Ale strážník nemůže při použití donucovacích prostředků způsobit dané osobě újmu, která by byla nepřiměřená povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.

Donucovacími prostředky jsou podle zákona o obecní policii:

- hmaty, chvaty, údery a kopy,
- slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
- obušek a jiný úderný prostředek,
- pouta,
- úder služební zbraní,
- hrozba namířenou služební zbraní,
- varovný výstřel ze služební zbraně,
- technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla.

Strážník je také oprávněn použít psa, jehož způsobilost musí být osvědčena policií a také služební zbraň v případě nutné obrany nebo za podmínek krajní nouze, aby zabránil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet. Při použití služební zbraně musí strážník dávat pozor, aby neohrozil život jiných osob a je povinen co nejvíce šetřit život a zdraví osoby, proti níž zakročuje.

Pokud strážník použije některý z donucovacích prostředků nebo služební zbraň je povinen o tom vyrozumět osobu, která řídí obecní policii a sepsat úřední záznam.[31]

3.5 Změny v zákoně o obecní policii

Od 1. ledna 2009 je platná novela zákona ČNR č. 553/1991 Sb., o obecní policii, která přináší řadu změn. První změna se týká stejnokroje strážníků, kteří jsou povinni nosit na svrchní části stejnokroje bundy kombinace černé barvy, žluté a bílé označení nápisu MĚSTSKÁ POLICIE. Změnily se také podmínky pro přijetí k městské policii, od 1. ledna 2009 se může stát strážníkem občan České republiky, který dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou. Ti strážníci, kteří do této doby byli již v pracovním poměru a neměli maturitní zkoušku, tak musí nejdéle do 31. prosince 2015 maturitní zkoušku složit. Ale pokud strážník, který ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona dosáhl věku 45 let, třikrát úspěšně složil zkoušku z odborné způsobilosti před zkušební komisí ministerstva a je držitelem platného osvědčení strážníka, tak není povinen si maturitní zkoušku dodělat. Strážníci jsou také povinni se každé tři roky podrobit prohlídce zdravotního stavu a u nastupujících strážníků je již prohlídka součástí přijímacího řízení.

Nově mají strážníci zajištěn vstup do centrálního registru řidičů, aby si mohli sami zjistit potřebné údaje o řidičích, jsou oprávněni zastavovat vozidla pomocí „STOPky“ a provádět následnou kontrolu řidiče a jeho posádky. Mohou zastavovat vozidla i v případech, že řidič vozidla nebo přepravovaná osoba je podezřelá ze spáchání přestupku týkajícího se bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích a mohou také v blokovém řízení řešit přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, dále i přestupky týkající se porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích ostatními řidiči nemotorových vozidel jako je např. jízda potahovými vozidly a ručními vozíky v rozporu s pravidly silničního provozu.

Pokud strážník přiloží technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla a nepožádá-li nikdo o jeho odstranění do 30 dní od jeho přiložení, je vlastník komunikace oprávněn po dohodě s městskou policií vozidlo na náklady provozovatele odstranit.

Strážníci jsou oprávněni zabezpečovat dopravu osob do zdravotnického zařízení nebo do záchytné stanice podle zvláštního právního předpisu i mimo území obce, která zřídila městskou policii nebo která je smluvní stranou veřejnoprávní smlouvy. Povinnosti a oprávnění podle zákona může strážník plnit pouze vůči přepravované osobě v rozsahu nezbytném pro zajištění této přepravy.

Strážníci mohou vyzvat osobu k orientačnímu a odbornému lékařskému vyšetření, které zjišťuje obsah alkoholu nebo jiné návykové látky. Řidiči, u kterého bylo zjištěno požití alkoholického nápoje do 1 promile alkoholu, jde podle zákona č. 361/2000 Sb. o silničním provozu o přestupek, který mohou strážníci sami řešit. Dále se rozlišuje, zda je obsah alkoholu u řidiče do 0,3 promile (pak řidiči hrozí pokuta do 20 000,- Kč a zákaz činnosti řízení motorových vozidel na 6 měsíců až 1 rok) nebo nad 0,3-1 promile, kdy jde o jeden z nejzávažnějších přestupků (řidiči hrozí odečtení 7 bodů v rámci bodového hodnocení řidičů, sankce 2 500 – 20 000,- Kč a zákaz činnosti řízení na 6 měsíců až 1 rok). Na základě zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích musí být s řidičem zahájeno správní řízení, kde se rozhodne o výši sankce. Pokud bylo u řidiče zjištěno požití alkoholického nápoje nad 1 promile alkoholu, jedná se již o trestný čin.

Strážníci mohou pro splnění konkrétního úkolu požadovat od každého občana věcnou a osobní pomoc a ten, kdo byl o tuto pomoc požádán, je povinen ji poskytnout bez zbytečného odkladu. Nemusí tak učinit pouze v okamžiku, brání-li mu v tom zákonná nebo státem uznaná povinnost mlčenlivosti anebo plnění jiné zákonné povinnosti nebo tak nemusí učinit, pokud by poskytnutím pomoci vystavil vážnému ohrožení sebe nebo osobu blízkou.

Strážníci nově plní úkoly městské policie i na území jiné obce, na jejímž území byl vyhlášen krizový stav, a to bez ohledu na to, zda tato obec má své strážníky či v jakém kraji se nachází.

Co se týká měření rychlosti, tak od 1. srpna 2011 se měření rychlosti provádí bez upozorňujících dopravních značek na měření rychlosti. U osob, kterým zdravotní důvod dovoluje se nepoutat na sedadle bezpečnostním pásem, mají oprávnění požadovat předložení potřebných dokladů a nově již strážníci nejsou povinni být připoutáni při jízdě v služebním vozidle v rámci plnění úkolů městské policie bezpečnostními pásy.[10]

4 MĚSTSKÁ POLICIE CHRUDIM

4.1 Charakteristika města Chrudim

Chrudim je město střední velikosti, kterému se také přezdívá „Athény východních Čech“. Leží v Pardubickém kraji přibližně 10 km jižně od krajského města, 33 km od Hradce Králové, 110 km východně od Prahy, hlavního města České republiky a nachází se na úpatí Železných hor. Počet obyvatel ke konci kalendářního roku 2011 byl 23 173 a rozloha města je 3 320 ha.

Od roku 2003 je Chrudim obcí s rozšířenou působností 3. stupně, její správní obvod zahrnuje 86 obcí a administrativně je členěno na 8 částí - Chrudim I, Chrudim II, Chrudim III, Chrudim IV, Topol, Medlešice, Vestec a Vlčnov.[28]

4.2 Základní údaje o městské policii

Obrázek 5: Znak městské policie Chrudim

Zdroj: [10]

Městská policie v Chrudimi sídlí na Resselově náměstí v budově staré radnice a funguje zde od roku 1992, kdy byla přijata obecně závazná vyhláška č. 1/1992, o městské policii a 22. září 2008 zastupitelstvo města Chrudim vydalo obecně závaznou vyhlášku č. 3/2008, o zřízení městské policie, která zrušila předešlé vyhlášky a zároveň deklaruje zřízení městské policie Chrudim jako orgánu města Chrudim. Dále vyhláška obsahuje také podrobnosti o stejnokroji strážníků MpCh, podle které má stejnokroj strážníka MpCh tvořit:

- bunda černé barvy, košile s krátkým rukávem modré barvy, kravata, černé kalhoty, černá čepice se šachovnicí v bílé a tmavě modré barvě a odznakem městské policie;
- černá dvoudílná kombinéza s nápisem na zádech a levé straně prsou „Městská policie“, tílko černé barvy s bílým nápisem „Městská policie“;
- v zimním období doplněno o kulich černé barvy s nápisem „Městská policie“.

Součásti stejnokroje nemohou být nahrazeny částmi jiného oděvu. Strážník je povinen používat ve službě stanovený stejnokroj, který musí být čistý a upravený.

Na základě uzavřené veřejnoprávní smlouvy působí MpCh i mimo katastrální území města a to ve městě Slatiňany, v obci Úhřetice a v obci Sobětuchy.

4.3 Organizační struktura

Celkový počet funkčních míst strážníků činí v současné době 17 a momentálně je jedno místo neobsazeno. Z tohoto počtu je pak 15 strážníků v přímém výkonu služby a v nepřímém výkonu služby jsou vrchní strážník Josef Kudrnka a zástupce vrchního strážníka Jaroslav Hlavinka. Dále u Městské policie pracuje 5 operátorů a 2 administrativní pracovnice, takže celkový počet zaměstnanců MpCh je 24.

Strážníci se pravidelně podrobují přezkušování komisí Ministerstva vnitra a kromě toho musí jednou za měsíc absolvovat taktickou přípravu, která se skládá z tělesné přípravy a cvičných střelb ze služební pistole.

Každý ze strážníků kromě vrchního strážníka má přiřazen jeden z 15 rajónů a úkolem každého strážníka je minimálně 2x – 3x týdně svůj rajon navštěvovat a řešit případné problémy, které se zde vyskytují.

Tabulka 1: Strážníci městské policie Chrudim a jejich rajony

Rajon	Název	Ulice	Strážník
I.	Centrum města	Lázeňská, Podfortenská, schody k Pardubické fortně, Zlatá stezka, Moravova zahrada, Školní náměstí, Novoměstská ulice, Žižkovo náměstí, Široké schody, cesta pod jižními hradbami, Myší díra, Štěpánkova, Čelakovského, Široká ulice, Filištínská, Kollárova, Fortenská, Rybičkova, Všehrdovo náměstí, Hradební, Resselovo náměstí, Komenského,	Jaroslav Kabát

		Břetislavova, Hálkova, Svěchyňova, Tyršovo náměstí, Michalský park, Sladkovského, Opletalova	
II.	Nové město, část I.	Sladkovského, Opletalova, Zahradní, Na Valech, Heydukova, Hniličkova, Švermova, Chelčického, V Tejnecku, Cereghettiho, Fontinova, Benoniho, Korbářova, Na Vazovce, Dr. Malíka, Slovenská + schody do Malecké, Příčná, Čavisovská, Česká, Slezská, Moravská, Rubešova	Martin Švadlenka
III.	Nové město, část II.	Novoměstská, Václavská, Vlčnovská, Dr. Janského, Generála Uchytily, Budovatelů, Dr. Jana Malíka + Hypernova a Kaufland, SNP (od křižovatky u nemocnice ke KO u Kauflandu)	Pavel Hromádko
IV.	Za a pod nemocnicí	Václavská (od křižovatky u nemocnice k Presům), Vlčí hora, Presy, K Presům, K Lipám, Vlčnov, Píšťovy, zahrádky pod nemocnicí	Petr Zlesák
V.	Sídliště Stromovka a Větrník	SNP (od KO u Kauflandu k Topolské), Požárníků, Topolská, Krátká, Česká, Čavisovská, Družstevní, Malecká, Na Šancích, Hradištní, Na Větrníku, Na Výsluní, Družstevní, Topol	René Seidler
VI.	Májov	Malecká, Na Kopci, Pod Kopcem, Střelnice, ul. k Blehovsku, K Májovu, Tovární, Dašická, Vestec a Medlešice	Libor Nechvíle
VII.	Městské park a Leguma	Střelecká, Tylovo nábřeží, Lupáčova, Holubovská, Nerudova, Tovární, Poděbradova, V Hliníkách, U Parku, Městský park, Pardubická, sídliště Leguma	Petr Půlpán
VIII.	Pod Hradbami	Soukenická, nábřeží Karla Čapka, U Vodárny, Havlíčkova, Na Sádkách, Na Kopanici, Koželužská, Jungmannovo nábřeží, Úzká, Svatopluka Čecha, Vrchlického (na pravém břehu Chrudimky), Dostálova	Slavibor Pluhař

IX.	Sídliště U Stadionu	Městská sportoviště, V Průhonech, U Valchy, Na Ostrově, Vrchlického (na levém břehu Chrudimky), Obce Ležáků, Sokolovská, J. E. Purkyně, Spojovací, S. K. Neumanna, U Stadionu, Dr. Milady Horákové	Michal Křibský
X.	Sídliště Víta Nejedlého	Obce Ležáků, Škroupova, Víta Nejedlého, B. Martinů, Dr. Peška, Sokolovská, Nová	Zdeněk Charous
XI.	Nádraží	Škroupova, Čs. armády, Fibichova, Rooseveltova, Revoluční, Přemysla Otakara, Dvořákova, Smetanova, Čáslavská, Palackého	Aleš Trávníček
XII.	Sídliště Husova	Husova, Rooseveltova, Fibichova, Havlíčkova, Palackého, Masarykovo náměstí, Široká, Pobřežní, Radoušova a Čs. partyzánů	Petra Rabasová
XIII.	Sídliště Na Rozhledně	Průmyslová, Na Rozhledně, Akátová, Strojařů, Jabloňová, Gorkého, Krocínova, Čáslavská, Vaňkova, Markovice	Jan Korbel
XIV.	Skřivánek	Olbrachtova, Erbenova, K Ploché dráze, Jiráskova, Alešova, Bezručova, Nezvalova	Lukáš Dvořák
XV.	Jihozápadní okraj města	U Vápenky, Škroupova, Sečská, Za Pivovarem, Obce Ležáků, zahrádky Jordánek	Jiří Němec

Zdroj: Přepracováno dle [11]

MpCh je v provozu nepřetržitě. Strážníci pracují ve dvanáctihodinových směnách, které se dělí na denní a noční službu. Na denní směně je ve městě a jeho katastrálním území 2 – 6 strážníků, na noční směně je většinou dvoučlenná hlídka. Pokud ve městě probíhá plánovaná akce, tak je počet strážníků navýšen na čtyři nebo je podle potřeb a rozsahu akce možné naplánovat i více strážníků.[10]

4.4 Činnosti městské policie

Strážníci začínají svoji denní směnu na přechodech pro chodce a to zejména na přechodech v blízkosti škol, kde dohlíží na to, aby děti bezpečně přešly ulici. Poté se vydávají na obhlídku svého rajonu, kde kontrolují pořádek a bezpečí v něm. Všímají si zejména ukradených poklopů od kanálů, náhle propadlých chodníků, větví zasahujících nízko

nad chodník nebo bránicích ve výhledu při silničním provozu, zakládání černých skládek, ohnutých značek, ale i záboru veřejného prostranství, stojících autovraků a dalších. Dále se zabývají úkoly dle momentální potřeby.

Denní hlídky jsou jednočlenné, jen v případě měření rychlosti, řešení přestupků při parkování či řešení oznámení občanů, jsou hlídky dvoučlenné.

Výkon noční služby je rovněž rozdělen na pěší občůzkovou činnost a hlídkovou činnost vozidlem. V nočních hodinách činnost strážníků spočívá například v procházení parkovišť, řešení rvaček a problémů týkajících se občanského soužití.

Ve všech případech mohou strážníci využívat služebních vozidel, ale důraz je kladen na jejich pěší občůzkovou činnost.

Další z činností MpCh je měření rychlosti. Strážníci měří rychlost na místech, která jsou z hlediska bezpečnosti silničního provozu nebezpečná pro chodce nebo cyklisty, a tak měří především v blízkosti přechodů, v hustě obydlených zónách, u škol a podobně. V současné době mají strážníci čtrnáct měřicích stanovišť, na kterých se více či méně pravidelně objevují.

Městská policie má také svůj pult centrální ochrany, na který je napojen především majetek města, jako například školky, školy nebo úřady. Dále spolupracuje s Centrem sociálních služeb a pomoci a to v oblasti péče o seniory, kteří mají problémy s pohyblivostí a zdravím. Tito senioři jsou napojeni na PCO prostřednictvím malého přístroje s tlačítkem, který nosí na krku. V případě problému tito senioři zmáčknou tlačítko a operační důstojník MpCh se na PCO okamžitě dozví, že dotyčná osoba potřebuje pomoc. V té chvíli je na místo vyslána hlídka MpCh, která zajistí přivolání lékaře a případně zajistí první pomoc.

MpCh klade velký důraz na prevenci, proto organizuje různé akce zaměřené například na bezpečnost dětí v silničním provozu. V rámci této akce byly realizovány dva programy a to „Bezpečná cesta do školy“ a „Na kole jen s přilbou“, kdy strážníci hodnotili znalosti dětí a ty se pak účastnily různých soutěží. Strážníci chodí také na pravidelné přednášky a besedy do škol, kde s dětmi diskutují na různá témata a vysvětlují jim možná řešení v krizových situacích, do nichž se mohou dostat. Snaží se tak předejít problémům se kterými se mohou děti setkat např. šikana, nález injekčních stříkaček a další.

Mezi další činnosti strážníků patří řešení přestupků, které obvykle řeší na místě a to buď dohodou, nebo udělením blokové pokuty. Pokud zjistí určitou závadu na majetku, tak tuto skutečnost okamžitě předávají kompetentním pracovníkům úřadu, kteří ji poté řeší.

Mnohokrát se také strážníkům podařilo zadržet pachatele trestného činu ihned po jeho spáchání, šlo například o vykradený stánek, odcizené rádio nebo i znásilnění.[10]

4.5 Vybavení městské policie

Pro řádný výkon služby potřebují strážníci vybavení, mezi které patří zejména vozový park. MpCh má dvě osobní vozidla značky Dacia Logan MCV, která jsou vybavena GPS, který zaznamenává a současně ukazuje přesný pohyb vozidel na monitoru v operátorském středisku. Obrázek vozidel MpCh je níže.

Dále MpCh využívá laserový přístroj na měření rychlosti, vybavení pro odchyt toulavých psů (speciální odchyťová síť a odchyťová tyč) a narkotizační zbraň, nahrávací zařízení (povinně používané strážníky při projednávání přestupků), nezbytný počet radiostanic.

Výzbroj strážníků tvoří také pistole typu ČZ vz. 75 (85), ráže 9 mm Luger, které používají muži a ženy mají pistole typu ČZ vz. 83, ráže 9 mm Browning.[2]

Obrázek 6: Vozidla městské policie Chrudim

Zdroj: [2]

4.6 Městský kamerový systém

V roce 2002 byl v Chrudimi vybudován městský kamerový systém. Byl financován z prostředků města a z dotace od Ministerstva vnitra ČR v rámci prevence kriminality. V současné době je v Chrudimi nainstalováno 12 pevných kamer, 10 otočných kamer a vnitřní kamerový systém, který se nachází v prostorách budovy staré radnice na Resselově náměstí.

Pevné kamery jsou:

- na nádraží Českých drah (4),
- na sídlišti Na Větrníku,

- na sídlišti U Stadionu (3),
- na letním koupališti,
- na zimním stadionu,
- v ulici Revoluční (2).

Otočné kamery jsou nainstalovány:

- u nákupního střediska Kateřina,
- v ulici Husova (u restaurace Centrál),
- v ulici Čs. armády (u autobusového nádraží),
- na Resselově náměstí (na budově staré radnice),
- v ulici Čs. partyzánů (na objektu divadla),
- na kruhovém objezdu u hotelu Bohemia (na objektu ČSOB),
- na sídlišti Větrník (na jednom z věžáků),
- na sídlišti U Stadionu (na jednom z věžáků),
- v ulici Revoluční,
- na rozhledně Bára.

Každé místo, na němž je umístěna kamera, je označeno nápisem „Tento prostor je pod dohledem kamer Městské policie“. Operátorské středisko MpCh zajišťuje centrální ovládání městského kamerového systému a záznamy z něho se využívají jen v případě potřeby MpCh a Policie ČR.

Na městský kamerový systém MpCh jsou ještě napojeny čtyři kamery ve městě Slatiňany, kde se nachází otočné kamery na kruhové křižovatce, na budově základní školy a pevné kamery na budově Městského úřadu a na budově základní školy.

Operátorské středisko je vybaveno výpočetní technikou, monitory na kamerový systém a pultem centrální ochrany. Ke spojení jsou používány vysílačky značky Motorola s uzavřeným okruhem a vše je zaznamenáváno na záznamové zařízení, včetně tísňového volání linky 156.[10]

5 MĚSTSKÁ POLICIE SVITAVY

5.1 Charakteristika města Svitavy

Město Svitavy je součástí Pardubického kraje a nachází se na hranici Východních Čech a Moravy. Rozkládá se na 3 133 ha v jihovýchodním výběžku České tabule v nadmořské výšce 435 metrů nad mořem. Ve Svitavách žilo ke konci kalendářního roku 2011 17 110 obyvatel a jejich průměrný věk je 39 let. Město Svitavy zaujímá výhodnou polohu jak z hlediska turistického, tak i ekonomického. Výhodou je zejména dobré dopravní spojení s blízkým Polskem nebo s krásnými historickými městy Litomyšl a Polička, která jsou vzdálená přibližně 20 km od Svitav.[12]

Svitavy jsou obcí s rozšířenou působností, pod jejíž správní obvod spadá 27 obcí.

5.2 Základní údaje o městské policii

Obrázek 7: Znak městské policie Svitavy

Zdroj: [33]

Městská policie ve Svitavách vznikla 17. června 1992, kdy zastupitelstvo města schválilo závaznou vyhlášku č. 3/1992, zřizující městskou policii. Hlavním důvodem pro její zřízení byla narůstající trestná činnost, která se projevovala zejména velkým množstvím potyček a rvaček na ulicích a restauracích či rozbitými výlohami. Důležité pro orgány města bylo také získat mnohem kvalitnější informace z každodenního dění, jelikož Policie ČR nebyla schopna je tak často poskytovat. Nyní tak představitelé města získávají aktuální zprávy od velitele

městské policie, každoroční zprávy o bezpečnostní situaci ve městě, jejíž součástí je také zpráva velitele obvodního oddělení Policie ČR, velitele městské policie a komise pro projednávání přestupků. Tuto zprávu projednává jak městské zastupitelstvo, tak městská rada.[35]

Vyhláška č. 3/1992 mimo jiné také říká, že součástí stejnokroje strážníka je i kombinéza černé barvy a fyzické a právnické osoby na území města, musí dbát na to, aby jejich zaměstnanci neměli stejnokroj zaměnitelný s městskou policií. Dále je tu také stanoveno, že strážníci mohou nosit stejnokroj pouze ve své pracovní době.

5.3 Organizační struktura

U městské policie ve Svitavách pracuje v současné době 15 strážníků, z nichž 13 strážníků jsou muži a 2 ženy. Další dva strážníci sloužili přes 10 let u Policie ČR v Praze a poslední strážník, který byl přijat, sloužil 3 roky u městské policie v Brně. Všichni tito strážníci jsou pravidelně po 3 letech přezkušováni ministerstvem vnitra ČR, a tak MpS disponuje vycvičenými strážníky s velmi dobrým potenciálem.

MpS je řízena starostou města Mgr. Davidem Šimkem a vedením je pověřen velitel Bc. Karel Čupr. MpS nepoužívá hodností, ale má funkční zařazení v dané směně.

MpS je v provozu nepřetržitě a strážníci pracují v pracovní době, která je nerovnoměrně rozložená. Nejčastěji se jedná o 11,5 hodinové směny s půlročním vyrovnávacím obdobím. Ve směně je zpravidla dvoučlenná hlídka, z níž jeden strážník je ve stálé službě na služebně MpS, která sídlí v ulici T. G. Masaryka. Každá směna i hlídka má svého odpovědného strážníka podle zařazení u MpS.[33] Každý strážník má také přiřazen rajon, který pravidelně navštěvuje, ulice a jména strážníků jsou v následující tabulce.

Tabulka 2: Strážníci městské policie Svitavy a jejich rajony

Rajon	Ulice	Strážník
I.	Alešova, Boženy Němcové, Havlíčkova, Hrnčířská, Horova, Chelčického, Jungmannova, Kijevská, Mánesova, Marie Kudeřikové, Neumannova, Rokycanova, Riegrova, Švabinského, T. G. Masaryka, Tyrše a Fügnera, Uzavřená, Vítězná, Žižkova	Michal Benko
II.	Hlavní, Slunečná, U Větrolamu, Za kolonkou, Zadní	Jaroslav Popelka a Lukáš Dian

III.	bratří Čapků, Olomoucká, 5. května, Pivovarská, Průmyslová, Přímá, Revoluční, V Zahrádkách, U Tří dvorů, U Tří mostů, Tovární, Dolní, Hřbitovní, Jana Švermy, Lidická, Malá, Marie Pujmanové, Nádražní, Nezvalova	Libor Haupt
IV.	Edvarda Beneše, Františka Halase, Františka Hrubína, Hybešova, Na Vějíři, Nad Rybníkem, Máchova alej, Klicperova, Kolárova, Jiřího Voskovce, Jaroslava Ježka, Jana Skácela, Jana Wericha, Polní, Purkyňova, Zahradní, Vladimíra Holana, U Vodárny, U Stadionu, U Nemocnice, Tkalcovská	Leoš Pavlíček
V.	Antonína Slavíčka, Brněnská, Česká, Dobrovského, Moravská, Lánská, kapitána Jaroše, Pod Viaduktem, Slezská, Slovenská, Střední, Zámecká, Úvoz, U křižovatky, U Hřiště	Jiří Vytlačil
VI.	Československé armády, Dělnická, Dimitrovova, Hálkova, Hradební, Nová, Národního osvobození, Na Barikádách, Malé náměstí, Lázeňská, kapitána Nálepky, Palackého, Pavlovova, Radiměšská, Zdeňka Nejedlého, Tylova, U Kojeneckého ústavu	David Karlík
VII.	Bezručova, Blanická, Milady Horákové, Lanškrounská, Lačnovská, Komenského náměstí, Jana Želivského, Příční, Rooseveltova, Říční, Seifertova, Wolkerova alej, Vrchlického, U Mlýnského potoka, Školní, Šafaříkova	Marcel Vrtěna
VIII.	Arménská, Bohuslava Martinů, Bulharská, Dvořákova, Estonská, Fibichova, Gruzínská, Jugoslávská, Kubánská, Litevská, Lotyšská, Maďarská, Mařákova, Myslbekova, Na Průhonu, Raisova, Richarda Kloudy, Rumunská, Ruská, V Polích, Vančurova, Tobrucká, Štursova, Šalounova	Petr Jakubík

IX.	Boční, Dukelská, Felberova, Horská, Hraniční, Husova, Na Hrázi, Mýtní, Mostní, Luční, Křivá, Kopečná, Okružní, Požární, Svitavská, Větrná, U Svitavy, U Potoka, U Lávky, U Mlýna, Trávníky, Tichá	Karel Chovanec
X.	Erbenova, Jiráskova, Kostelní náměstí, náměstí Míru, Nerudova, Vojanova, Slepá, Soudní, Pod Věží	všichni strážníci

Zdroj: vlastní zpracování dle získaných informací od MpS

5.4 Činnosti městské policie

Činnost strážníků MpS spočívá jak ve stálé službě, tak i především v hlídkové službě, obchůzkové činnosti ve svém rajonu, výjezdech na oznámení právnických a fyzických osob. Dále také spolupracuje s Policií ČR, hasičským záchranným systémem a rychlou lékařskou pomocí. V neposlední řadě strážníci vykonávají obslužnou činnost, která spočívá zejména ve správě svěřeného majetku, pomoci při údržbě tohoto majetku jiným subjektům, organizaci činnosti při cvičení a střelbách, technických pracích na PCO a městského kamerového systému.

Cílem činnosti MpS také je, aby strážníci působili přímo v terénu či na ulici a řešili zde případné události spojené s protiprávním jednáním. S tím je spojená i administrativa, kterou strážníci musí vykonávat, neboť všechna činnost a provoz MpS je dokumentována.

Co se týká stálé služby, tak ta spočívá v monitorování PCO a městského kamerového systému a ve vyřizování administrativy, to znamená, že strážník přijímá ohlášení od občanů a to jak osobně, tak i telefonicky a e-mailem. Dále je úkolem strážníka provádět servis pro hlídku MpS a v případě společného zákroku s Policií ČR i pro ni. Stálá služba také řeší přestupky podezřelých, kteří se dostaví osobně na výzvu strážníků. Snahou každého strážníka je, aby každá věc či oznámení, které se dostane do jejich rukou, byly vyřešeny. Proto shromažďují veškeré informace, podklady a důkazy, vedoucí k ukončení věci.

Výkon hlídkové služby vychází z událostí, které jsou MpS známy a samozřejmě spočívá i ve výjezdech na podnět občanů či na žádost Policie ČR, záchranářů a zdravotníků. Organizaci hlídkové služby má na starosti velitel MpS a velitelé směn a hlídek.

Strážníci působí také preventivně a to v první řadě tím, že se pravidelně objevují ve svém rajonu, kde dohlíží na to, zda nedochází k páchání přestupků a jiných deliktů, k záboru ploch, kontrolují také zájmová místa, budovy ve městě a upozorňují na různé nedostatky. V druhé

řadě hlídkují na přechodech pro chodce a na dalších určených místech, pomáhají při vyplácení sociálních dávek, dohlíží nad obecně prospěšnými pracemi a nad převozem peněz.

MpS provozuje PCO, který slouží k ochraně majetku osob a přispívá k prevenci kriminality. Ve městě je tímto způsobem chráněno na 130 objektů a jsou zde zahrnuty i objekty města, které by musely být střeženy za úplatu. Celkový finanční přínos této služby se ročně pohybuje kolem milionu Kč.[33]

5.5 Městský kamerový systém

Mezi další významnou investicí města v oblasti bezpečnosti osob a majetku lze považovat vybudování městského kamerového systému, který byl uveden do provozu na konci roku 1999. Systém se dá rozdělit na veřejný a částečně vnitřní. Do veřejného městského kamerového systému lze zařadit například náměstí, Felberovu ulici a do druhé složky patří webové kamery na nádraží a úřadech.

Kamerová místa městského kamerového systému se ve Svitavách nachází na následujících ulicích:

- Felberova ulice (2 kamery),
- náměstí Míru (3 kamery),
- Dimitrovova ulice,
- Marie Pujmanové,
- na multifunkčním kulturním zařízení Fabrika,
- Wolkerové aleji.

Provoz městského kamerového systému slouží k monitorování veřejných prostranství a k zadokumentování případné protiprávní činnosti a k preventivnímu opatření v čase i místě.

Jelikož je městský kamerový systém v provozu více jak 11 let, tak bylo nutné v roce 2011 některé jeho součásti modernizovat. Jednalo se o zařízení pro přenos obrazu a o využití nové položených rozvodů, které byly vybudovány v roce 2010 při rekonstrukci Wolkerovy aleje. Jinak techniku i výstupy z městského kamerového systému má na starosti vždy pověřený strážník.[34]

Dne 1. března 2012 došlo k poslednímu rozšíření kamerového systému a to na nádraží ve vestibulu Českých drah, kde byla po dohodě s přednostou stanice nainstalována již druhá

webová kamera. Tato kamera snímá čekárnu včetně vstupu do vestibulu. Cílem je především zvýšit bezpečí občanů a návštěvníků města.[18]

Město Svitavy za pomoci několika odborných firem zpracovává studie a finanční rozvahy, které zajišťují přehled o budoucím možném technickém řešení městského kamerového systému, ale jeho realizace je vždy otázkou finanční situace města v příštích letech.

Je vidět, že městský kamerový systém má své opodstatnění, jelikož v roce 2011 bylo zpracováno 24 podkladů k šetření protiprávních jednání zjištěných pomocí tohoto systému.[33]

6 POROVNÁNÍ MĚSTSKÉ POLICIE CHRUDIM A MĚSTSKÉ POLICIE

SVITAVY

Města Chrudim a Svitavy mají společné krom toho, že mají zřízenou městskou policii i to, že se nacházejí v Pardubickém kraji, bývali okresními městy a patří do stejné velikostní kategorie obcí. V této kapitole se zaměřím na srovnání dvou zmíněných městských policií ve vybraných kritériích jako je rozpočet či řešení přestupků.

6.1 Vzdělanost strážníků a jejich věková struktura

Jak již bylo řečeno, tak strážníkem obecní policie se může od 1. ledna 2009 stát pouze občan České republiky, který dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou. Proto je v následujících tabulkách uvedeno, jakého vzdělání dosáhli jednotliví strážníci MpCh a MpS.

Tabulka 3: Nejvyšší dosažené vzdělání strážníků městské policie Chrudim

Vzdělání	rok 2011	
	Absolutní počet	Relativní počet
Středoškolské bez maturity	9	52,94%
Středoškolské s maturitou	8	47,06%
Vysokoškolské	0	0,00%
Celkem	17	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování

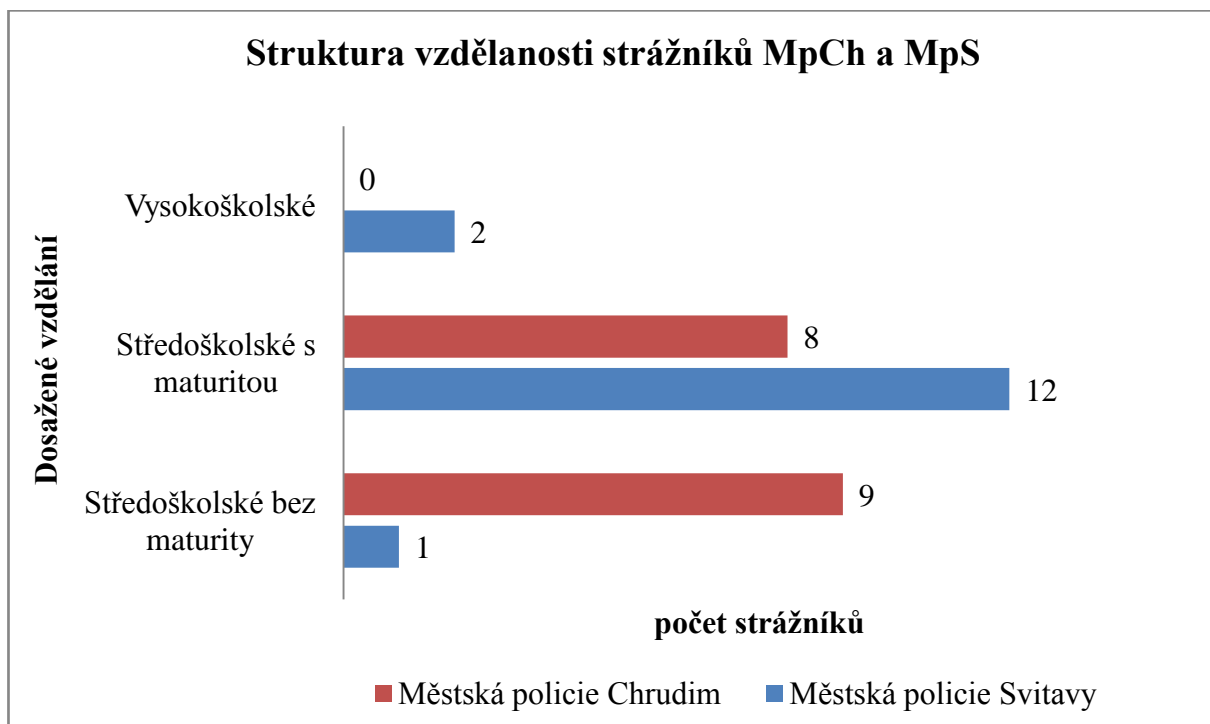
MpCh v roce 2011 disponovala 17 strážníky a 9 z nich nemělo středoškolské vzdělání s maturitou. Tito strážníci jsou povinni nejpozději do 31. prosince 2015 maturitní zkoušku dodělat, jelikož ani jeden z nich ještě nedosáhl 45 let.

Tabulka 4: Nejvyšší dosažené vzdělání strážníků městské policie Svitavy

Vzdělání	rok 2011		rok 2010	
	Absolutní počet	Relativní počet	Absolutní počet	Relativní počet
Středoškolské bez maturity	1	0,00%	1	7,14%
Středoškolské s maturitou	12	86,67%	11	78,57%
Vysokoškolské	2	13,33%	2	14,29%
Celkem	15	100,00%	14	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování

Strážníci MpS již v současnosti v roce 2012 dosáhli minimálně středoškolského vzdělání s maturitou. V roce 2010 a 2011 měl jeden strážník středoškolské vzdělání bez maturity, ale jednalo se o strážníka, který u MpS pracoval přes 19 let a v lednu 2012 ukončil pracovní poměr, protože dosáhl důchodového věku. A dva strážníci mají vysokoškolské vzdělání bakalářského typu.

Obrázek 8: Graf popisující strukturu dosaženého vzdělání strážníků MpCh a MpS

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 5: Věkové složení strážníků MpCh a MpS

Věková struktura strážníků	Chrudim	Svitavy
21-30	0	0
31-40	17	10
41-50	0	2
51-60	0	3
61 a více	0	0

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 5 je zřejmé, že naprostá většina strážníků dosahuje středního věku a jen ve MpS pracují strážníci starší 51 let.

6.2 Rozpočet¹

Rozpočet obcí a měst je definován jako decentralizovaný peněžní fond, který slouží k financování potřeb veřejné ekonomiky a obyvatelstva na místní úrovni.[3]

Co se týká městských policí, tak ty jsou organizační složkou města, to znamená, že jsou financovány z příslušného městského rozpočtu, z kterého získávají finanční prostředky na pokrytí nákladů na fungování, ale na druhou stranu veškeré své příjmy odevzdávají do rozpočtu města.[13]

6.2.1 Příjmy

Příjmy městských policí zpravidla zahrnují sankční platby, přijaté pojistné náhrady (za pracovní úrazy), příjmy z prodeje zboží, poskytovaných výrobků, služeb, ostatního hmotného dlouhodobého majetku a jiné.[13]

Tabulka 6: Příjmy městských policí Chrudim a Svitavy (v tis. Kč)

	Příjmy městské policie		Celkové příjmy města		Podíl na celkovém příjmu města v %	
	Chrudim	Svitavy	Chrudim	Svitavy	Chrudim	Svitavy
rok 2009	1 084,25	1 238,30	613 552,51	467 566,00	0,18%	0,26%
rok 2010	1 059,65	1 306,40	643 941,37	488 604,00	0,16%	0,27%
rok 2011	1 000,00	1 220,80	472 008,90	428 015,00	0,21%	0,29%

Zdroj: vlastní zpracování

Z rozpočtů městských policí Chrudim a Svitavy plyne, že větších příjmů dosahuje MpS a to v celém uvedeném období. Příjmy z činnosti městské policie Svitavy zahrnují také splátky půjček ze sociálního fondu. A příjmy městských policí ve vztahu k rozpočtu města se pohybují mezi 0,16 – 0,29%.

Příjmy MpS obsahují úhrady za služby z provozu pultu centralizované ochrany, pokuty a úhrady za odvoz podnapilých občanů na protialkoholní záchytnou stanici a příjmy MpCh se skládají z přijatých sankčních plateb.

¹ Pozn. Všechny uvedené příjmy a výdaje v kapitole 6.2 jsou skutečně dosažené příjmy a výdaje, jen příjmy a výdaje za rok 2011 u MpCh a města Chrudim jsou předpokládáné, jelikož město Chrudim ještě neuveřejnilo závěrečný účet za rok 2011.

6.2.2 Výdaje

Podstatnou část výdajů městských policí tvoří výdaje na mzdy a provozní výdaje jako jsou energie, výstroj a výzbroj. Další důležitou složkou výdajů jsou kapitálové výdaje, kam lze zahrnout například nákup automobilu nebo kamerového systému.[13]

Tabulka 7: Výdaje městských policí Chrudim a Svitavy (v tis. Kč)

	Výdaje městské policie		Celkové výdaje města		Podíl na celkových výdajích města v %	
	Chrudim	Svitavy	Chrudim	Svitavy	Chrudim	Svitavy
rok 2009	8 595,72	7 430,00	695 967,01	481 053,00	1,24%	1,54%
rok 2010	10 596,18	6 898,00	700 494,81	475 538,00	1,51%	1,45%
rok 2011	10 298,00	6 117,00	472 008,90	424 204,00	2,18%	1,44%

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvyšší výdaje vykazuje MpCh v roce 2010 zatímco výdaje MpS od roku 2009 klesají. Úspora MpS v roce 2011 byla ovlivněna výplatou mezd za prosinec, které byly nově v souladu s postupy účtování proúčtovány až v lednu. Jinak se výdaje městských policí ve vztahu k rozpočtu měst pohybují mezi 1,24 – 2,18 %.

Finanční náklady na činnost MpCh a MpS za kalendářní rok 2011 činily v Chrudimi celkem 10 610 094 Kč a ve Svitavách 6 400 000 Kč a to včetně všech mezd zaměstnanců daného města zařazených do městské policie plus odvody na sociálním a zdravotním pojištění a veškeré provozní náklady.

Tabulka 8: Výdaje městských policí Chrudim a Svitavy na 1 strážníka a na 1 obyvatele

	Výdaje na 1 obyv. (Kč)	Výdaje na 1 strážníka (Kč)	Výdaje na 1 obyv. (Kč)	Výdaje na 1 strážníka (Kč)
	Chrudim		Svitavy	
rok 2009	30 033,53	505 630,59	28 115,31	495 333,33
rok 2010	30 228,92	623 304,71	27 792,99	459 866,67
rok 2011	20 368,92	605 764,71	24 792,75	407 800,00

Zdroj: vlastní zpracování

Při porovnání výdajů městských policí na 1 strážníka je zřejmé, že MpS má tyto výdaje menší a to proto, že MpS zaměstnává oproti MpCh o dva strážníky méně. Pro lepší srovnání,

jak se vyvíjely výdaje na 1 strážníka u obou městských policií, uvádím i hodnoty řetězových indexů, které srovnávají hodnotu ukazatele s předcházejícím obdobím.

Tabulka 9: Hodnoty řetězových indexů srovnávající výdaje na 1 strážníka městských policií Chrudim a Svitavy

	MpCh	MpS
2010/2009	1,233	0,928
2011/2010	0,972	0,887

Pro ukázkou uvádím přesnou strukturu výdajů MpCh. Následující tabulka obsahuje veškeré mzdové výdaje a nejobemnější položku tvoří platy zaměstnanců a celkový objem těchto výdajů byl nejvyšší v roce 2010.

Tabulka 10: Struktura mzdových výdajů městské policie Chrudim (v tis. Kč)

	rok 2009	rok 2010	rok 2011
platy zaměstnanců	5 539,04	6 885,43	6 533,00
náhrada platu při DPN	9,37	7,98	157,00
pojistné - sociální zabezpečení	1 362,94	1 733,14	1 633,00
pojistné - zdravotní pojištění	503,60	625,22	589,00
pracovní úrazy - odškodnění	23,78	17,97	50,00
Odstupné	0,00	0,00	0,00
CELKEM	7 438,72	9 269,74	8 962,00

Zdroj: vlastní zpracování

A další důležitou položku tvoří provozní a ostatní výdaje, které jsou rozepsány v tabulce 9.

Tabulka 11: Struktura provozních a ostatních výdajů městské policie Chrudim (v tis. Kč)

	rok 2009	rok 2010	rok 2011
oděv, obuv	115,04	123,27	190,00
dlouhodobý drobný hmotný (investiční) majetek	87,50	84,76	35,00
nákup materiálu	50,18	67,80	50,00
pohonné hmoty, mazadla, oleje	145,79	167,70	190,00
služby telekomunikací a radiokomunikací	8,55	6,47	9,00
pojištění osob	12,08	12,95	15,00
školení, vzdělávání	32,88	43,18	100,00

nákup služeb	69,38	19,94	90,00
opravy a udržování	99,84	123,38	110,00
platby daní a poplatků, nákup kolků	2,30	1,10	4,00
knihy, učební pomůcky, tisk	1,19	1,96	10,00
pojištění služebních vozů	27,72	27,49	38,00
údržba a servis kamerového systému	353,34	440,38	400,00
údržba a servis pultu centrální ochrany	33,32	70,69	65,00
cestovné	10,81	4,06	20,00
služby pošt	1,03	0,58	2,00
ochranné pomůcky	0,00	1,49	4,00
technické zhodnocení kamerového systému	104,72	125,93	0,00
potravin - ochranné nápoje	0,80	2,00	2,00
léky a zdravotnický materiál	0,54	1,32	2,00
nájemné	0,00	0,00	0,00
CELKEM	1 157,00	1 326,44	1 336,00

Zdroj: vlastní zpracování

Výše finančních prostředků vynaložených na provoz MpCh má vzestupnou tendenci a daný rozpočet ve všech třech letech překvapivě nejvíce zatěžuje údržba a servis městského kamerového systému a naopak nejméně to jsou výdaje spojené s poštovními službami nebo léky a zdravotnický materiál.

Co se týká provozních výdajů MpS za rok 2011, tak ty byly čerpány na platy (3 995 tis. Kč), zdravotní a sociální pojištění (1 380 tis. Kč), náhrady mezd v době nemoci (15 tis. Kč), ostatní osobní výdaje (34 tis. Kč), a věcné výdaje (573 tis. Kč), které zahrnují nákup materiálu ve výši 147 tis. Kč (součásti uniforem a výstroj pro strážníky, UV lampa, odborná literatura, náboje, drogové testy, náustky pro alkoquant, pouzdra, napájecí zdroj, baterie), nákup energií ve výši 158 tis. Kč (elektrická energie u kamer, pohonné hmoty), nákup služeb ve výši 214 tis. Kč (poplatky za telefony a za využívání rádiových kmitočtů, nájemné za kotec pro služebního psa, školení a kurzy pro strážníky, preventivní prohlídky, technická podpora programu pro pult centralizované ochrany, kalibrace detektoru, servisní prohlídka služebního vozidla, připojení kamery), opravy a udržování 34 tis. Kč (oprava služebních vozů, vysílačky), cestovné (5 tis. Kč) a ostatní výdaje ve výši 15 tis. Kč (kolky, dar za účelem vybudování kotce pro služebního psa). Prostředky ze sociálního fondu byly čerpány ve výši 120 tis. Kč.

6.3 Přestupky

Přestupkem se rozumí zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti. Přestupky jsou upraveny zákonem č. 200/1990 Sb. o přestupcích a o přestupek se nejedná, pokud jde o jiný postižitelný správní delikt nebo o trestný čin. Přestupky projednávají obecní úřady nebo zvláštní orgány obcí a dále také správní orgány.

Pojmem správní delikt se označuje protiprávní jednání, za které správní orgán ukládá trest stanovený normou správního práva a jehož znaky jsou stanoveny zákonem.[4] A trestným činem je nebezpečný čin pro společnost, jehož znaky jsou uvedeny v zákoně č. 140/1961 Sb., trestní zákon.[29]

A nyní se zaměřím na strukturu přestupků, které byly řešeny v roce 2011 MpCh a MpS.

Tabulka 12: Počet přestupků projednaných v blokovém řízení v roce 2011

Název přestupku	Chrudim	Svitavy
přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích (vyjma překročení nejvyšší dovolené rychlosti)	1652	893
přestupky spáchané překročením nejvyšší dovolené rychlosti	168	187
přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi	9	6
přestupky proti veřejnému pořádku	244	43
přestupky proti občanskému soužití	12	1
přestupky proti majetku	169	154
Ostatní	41	152
CELKEM	2295	1436

Zdroj: vlastní zpracování

Podstatou blokového řízení je rozhodnutí o uložení pokuty po zjištění přestupku. Při blokovém řízení strážník vydává pokutový blok pachateli, který je povinen, buď přímo na místě nebo ve lhůtě stanovené v bloku, pokutu uhradit. Proti uložení blokové pokuty se nelze odvolat.[4]

Co se týká přestupků projednaných v blokovém řízení MpCh a MpS, tak nejvíce pokut bylo uloženo za přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, kam patří například parkování na přechodu pro chodce, v protisměru nebo neoprávněné parkování na rezervě pro invalidy, stání v křižovatce, telefonování při řízení vozidla, nezaplacené parkovné a další. Je zajímavé, že počet těchto přestupků se mezi oběma městy liší téměř o polovinu, to může být způsobeno několika faktory jako to, že obyvatelé města Svitavy jsou poctivější a tolik se nedopouští páčání těchto přestupků nebo strážníci

MpS řeší tyto přestupky více domluvou. To samé lze usoudit i u přestupků proti veřejnému pořádku, kde se počet těchto přestupků také velmi liší nebo tento rozdíl může být způsoben tím, že se strážníci MpCh více zaměřují na kontrolu veřejného pořádku. Přestupky proti veřejnému pořádku se rozumí porušení nočního klidu, vzbuzení veřejného pohoršení, znečištění veřejného prostranství, úmyslné zničení, poškození, znečištění nebo neoprávněné odstranění, zaměnění, pozměnění, zakrytí nebo přemístění turistické značky nebo jiného orientačního označení, neoprávněné založení skládky nebo neuposlechnutí výzvy strážníka při výkonu jeho pravomoci a další.

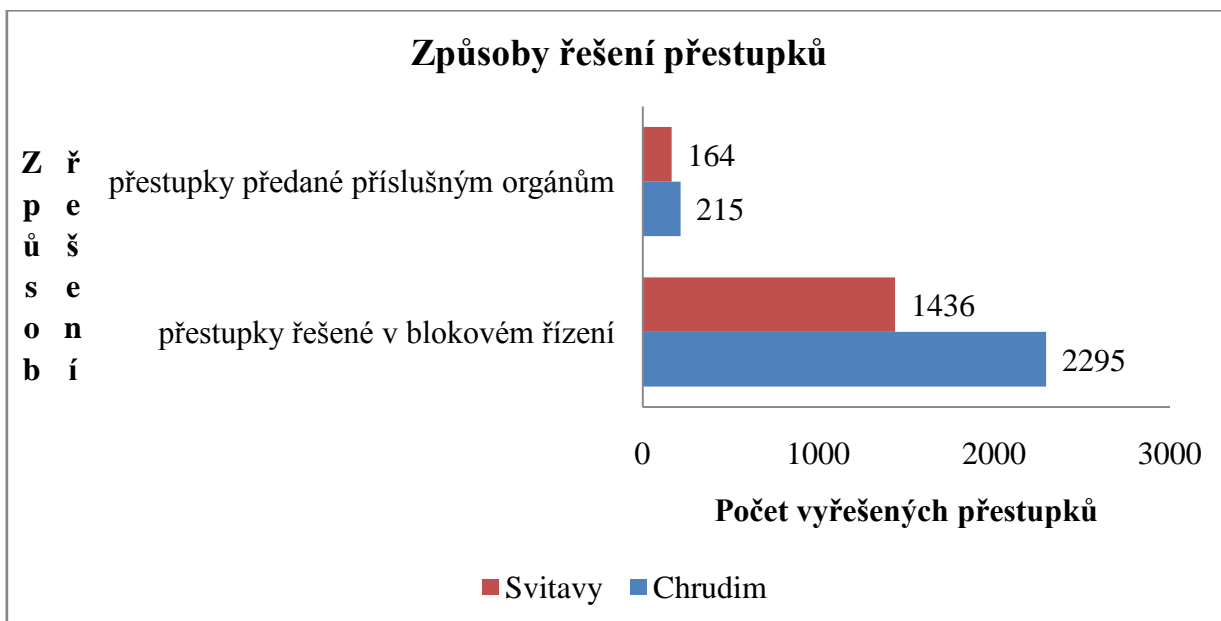
Celková výše pokut uložených v blokovém řízení strážníky činila u MpCh 1 277 300 Kč a u MpS 384 400 Kč.

Tabulka 13: Počet podezření ze spáchání přestupků oznámených přísl. orgánům za rok 2011

Název přestupku	Chrudim	Svitavy
přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích (vyjma překročení nejvyšší dovolené rychlosti)	20	95
přestupky spáchané překročením nejvyšší dovolené rychlosti	13	43
přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi	1	0
přestupky proti veřejnému pořádku	18	1
přestupky proti občanskému soužití	52	1
přestupky proti majetku	96	18
přestupky na úseku střelných zbraní a střeliva	0	0
Ostatní	15	6
CELKEM	215	164

Zdroj: vlastní zpracování

I počty podezření ze spáchání přestupků, které byly oznámeny příslušným orgánům, se mezi oběma městy liší. Největší rozdíly lze pozorovat u přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, proti veřejnému pořádku, občanskému soužití a proti majetku. Přestupky proti občanskému soužití se rozumí například ublížení na cti tím, že někdo někoho urazí nebo vydá posměch, ublížení na zdraví z nedbalosti, narušení občanského soužití vyhrožováním újmou na zdraví a další. A mezi přestupky proti majetku patří úmyslně způsobená škoda na cizím majetku krádeží, zpronevěrou, podvodem nebo zničením či poškozením majetku, neoprávněné užívání majetku a další.

Obrázek 9: Graf zobrazující způsoby řešení přestupků u MpCh a MpS za rok 2011

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 14: Počet podezření ze spáchání jiných správních deliktů za rok 2011

Název správního deliktu	Chrudim	Svitavy
správní delikty podle zákona o obcích	0	0
správní delikty podle zákona o živnostenském podnikání	2	0
správní delikty podle tabákového zákona	4	0
správní delikty podle zákona o pozemních komunikacích	0	0
ostatní	0	2
CELKEM	6	2

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 14 vyplývá, že na území města Chrudimi i Svitav za rok 2011 docházelo k páchání uvedených správních deliktů jen výjimečně.

Tabulka 15: Počet dalších úkonů MpCh a MpS v roce 2011

	Chrudim	Svitavy
Počet rozhodnutí o odstranění vozidla	15	0
Počet osob převezaných do záchytné stanice	43	5
Počet zjištěných osob řídících pod vlivem alkoholu	15	5
Počet předvedených hledaných a pohřešovaných osob	13	2
Počet nalezených odcizených vozidel	2	0
Počet odchycených zvířat	122	92
Počet použití TPZOV podle § 17 a zákona o obecní policii	32	27
CELKEM	242	131

Zdroj: vlastní zpracování

Z údajů tabulky 15 lze konstatovat, že MpCh ve všech zmíněných úkonech byla aktivnější.

Na konec bych ještě uvedla, že MpCh předala 63 podezření ze spáchání trestného činu Policii ČR a MpS předala 51 podezření. Dále za rok 2011 ani jeden ze strážníků městských policií oprávněně i neoprávněně nepoužil služební zbraň a u žádné z městské policie nedošlo k fyzickému útoku na strážníka.

ZÁVĚR

V první kapitole této bakalářské práce jsem pro lepší pochopení celé problematiky obecní policie vysvětlila pojmy jako je veřejná bezpečnost, veřejný pořádek, zaměřila jsem se na strukturu policejní správy v České republice a vysvětlila, jaký je vztah mezi obecní a státní policií.

Jedním z cílů mé bakalářské práce bylo seznámit s historickým vývojem obecní policie na území České republiky, což jsem splnila v druhé kapitole a z tohoto historického pohledu mohu usoudit, že obecní policie není novou institucí. O formě obecní policie lze hovořit už v 18. století, kdy v době Rakouska-Uherska nebyla sice ještě policejní služba na takové úrovni, jako ji známe dnes, ale v menších městech a vesnicích policejní službu už sami zajišťovaly obecní úřady v rámci svých finančních možností. V roce 1849 v rámci našeho území začalo působit četnictvo, které fungovalo i v roce 1918, kdy vzniklo Československo a jeho úkolem bylo udržování veřejné bezpečnosti, klidu a pořádku. V době Protektorátu Čechy a Moravy musela města s více jak 10 000 obyvateli dokonce povinně zřizovat obecní policii. Po druhé světové válce vznikl zcela nový policejní aparát, který se nazýval Sbor národní bezpečnosti a fungoval zde až do revoluce v roce 1989 a v roce 1991 vznikla Policie ČR a především byl schválen zákon 553/1991 Sb., o obecní policii.

Dalším cílem bylo charakterizovat současnou právní úpravu obecní policie, na kterou jsem se zaměřila ve třetí kapitole a shrnula jsem v ní, jaké právní předpisy upravují obecní policii v České republice, jak se zřizuje, jaké plní úkoly na základě zákona č. 553/1991, o obecní policii, kdo se může stát strážníkem, jaké pravomoci a povinnosti strážníci mají a v neposlední řadě jsem shrnula i změny, ke kterým do současnosti v zákoně o obecní policii došlo.

Dalším důležitým cílem bylo porovnat činnost Městské policie Chrudim a Městské policie Svitavy, proto jsem ve čtvrté a páté kapitole charakterizovala obě zmíněná města a dále se zaměřila na organizační strukturu a činnosti daných městských policií.

Na samotné porovnání Městské policie Chrudim a Městské policie Svitavy jsem se zaměřila v poslední kapitole. Myslím si, že porovnání těchto městských policií je celkem obtížné, i když obě městské policie vznikly v roce 1992, rozloha měst se liší jen o 200 ha a počet obyvatel přibližně o 6 000, kdy v obou uvedených kritériích je město Chrudim větší. Ale na samotnou činnost městských policií má vliv i řada dalších faktorů, jako jsou zejména

finance a také povaha samotných občanů, takže nejde jednoznačně posoudit, která z městských policií je lepší a naopak.

Obě městské policie mají podobnou organizační strukturu s tím rozdílem, že Městská policie Chrudim má o dva strážníky více než Městská policie Svitavy. Městská policie Chrudim také uzavřela tři veřejnoprávní smlouvy s jinými obcemi, zatímco Městská policie Svitavy žádné veřejnoprávní smlouvy neuzavřela. Obě městské policie mají rozděleno území města na několik rajonů, kdy každý rajon je přiřazen jednomu strážníkovi, který tuto oblast pravidelně navštěvuje a kontroluje bezpečnost a pořádek v něm, takže každý občan má možnost kdykoliv tomuto strážníkovi ohlásit jakýkoliv problém. Dále činnost strážníků spočívá ve výjezdech k signálu v tísni přijatých na linku 156, hlídají na přechodech pro chodce a to zejména v ranních hodinách a v blízkosti škol, působí také preventivně a to zejména pořádáním pravidelných přednášek ve školách a organizováním dalších akcí i mimo škol. Strážníci také provádějí měření rychlosti, ale jejich úkolem není vybrat co nejvíce peněz na pokutách, ale hlavním úkolem je docílit toho, aby se ve městech jezdilo a chodilo bezpečně, i proto měří rychlost zejména v blízkosti přechodů, škol a v hustě obydlených zónách.

Městská policie Chrudim i Městská policie Svitavy disponuje kamerovým systémem, který sice představuje u obou policií nejvyšší provozní výdaj, ale je zřetelné, že městský kamerový systém přispívá k odhalování přestupků i trestných činů a tak se určitě nejedná o zbytečně investované finanční prostředky. Jediným rozdílem, který se týká provozu kamerového systému, je, že Městská policie Chrudim má 5 operátorů, kteří monitorují městský kamerový systém, zatímco u Městské policie Svitavy vykonávají tuto činnost sami strážníci. Dále také obě městské policie provozují pult centrální ochrany, který je napojen na majetek města, jako například školky, školy, úřady nebo i na majetek osob, ale to už je služba za úplatu.

A nakonec bych přešla k problematice přestupků. Městská policie Chrudim v roce 2011 projednala celkem 2295 přestupků v blokovém řízení a 215 jich oznámila příslušným orgánům a Městská policie Svitavy řešila v blokovém řízení 1436 přestupků a 164 jich předala příslušným orgánům. Nejčastěji řešené přestupky byly u obou městských policií stejné a týkaly se porušení bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Ale celková výše pokut uložených v blokovém řízení se mezi městskými policiemi velmi liší a to až trojnásobně, což může být způsobeno do značné míry tím, že strážníci Městské policie Svitavy řeší některé přestupky více domluvou.

Myslím, že všechny stanovené cíle jsem splnila a můžu tak konstatovat, že obecní policie mají v rámci bezpečnostního systému svůj význam a jsou nenahraditelné, protože přispívají k tomu, aby se občané ve svém městě cítili bezpečně.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BLAŽEK, Pavel, Petr HAVLAN, Jana JURNÍKOVÁ, Stanislav KADEČKA, Petr PRŮCHA, Stanislav SEDLÁČEK, Soňa SKULOVÁ a Miloslava ŠEBKOVÁ. *Správní právo (zvláštní část)*. 4. dop. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2001, s. 55-86. ISBN 80-210-2598-0.
- [2] Co by Vás ještě mohlo zajímat o Městské policii. *Chrudim* [online]. © 2011 [cit. 2012-03-29]. Dostupné z: <<http://www.chrudim.eu/obcan/odbory-meu/mestska-policie.html#co-by-vas-jeste>>
- [3] ČERNOHORSKÝ, Jan. *Základy financí distanční opora*. druhé. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2010, s. 170. ISBN 978-80-7395-294-5.
- [4] DUŠAN, Hendrych. *Správní právo: Obecná část*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 409-456. ISBN 80-7179-442-2.
- [5] Historie policie a četnictva. *Policie České republiky* [online]. © 2010 [cit. 2012-03-07]. Dostupné z: <<http://www.policie.cz/clanek/historie-policie-a-cetnictva.aspx?q=Y2hudW09Nw%3d%3d>>
- [6] KADEČKA, Stanislav. *Právo obcí a krajů v ČR*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2003. xvii, s. 219. ISBN 80-7179-794-4.
- [7] MACEK, Pavel; UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a četnictva I.; Habsburská monarchie (1526 – 1918)*. 1. Praha: Themis, 1997. 178 s. ISBN 80-85821-52-4.
- [8] MACEK, Pavel; UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a četnictva II.; Československo (1918 – 1939)*. 1. Praha: POLICE HISTORY, p.o., 1999. 230 s. ISBN 80-902670-0-9.
- [9] MACEK, Pavel; UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a četnictva III.; Protektorát Čechy a Morava a Slovenský stát 1939 – 1945*. 1. Praha: POLICE HISTORY, p.o., 2001. 230 s. ISBN 80-86477-01-0.
- [10] Městská policie. *Chrudim* [online]. © 2011 [cit. 2012-03-29]. Dostupné z: <<http://www.chrudim.eu/obcan/odbory-meu/mestska-policie.html>>
- [11] Městská policie - Chrudim: Rajony. *Chrudim* [online]. © 2011 [cit. 2012-03-29]. Dostupné z: <http://www.chrudim.eu/obcan/odbory-meu/mestska-policie.html#rajony>
- [12] O městě. *Svitavy* [online]. © 2012 [cit. 2012-04-02]. Dostupné z: <<http://www.svitavy.cz/cs/m-1-o-meste/>>

- [13] PILNÝ, Jaroslav. *Ekonomika veřejného sektoru I*. Vyd. druhé (upravené a doplněné). Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007, s. 28-30. ISBN 978-80-7194-933-6.
- [14] *Policie České republiky* [online]. © 2010 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <<http://www.policie.cz/policie-cr.aspx>>
- [15] Pravomoci policistů a celníků. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. © 2010 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/clanek/projekty-za-schengen-bez-hranicnich-kontrol-pravomoci-policistu-a-celniku.aspx?q=Y2hudW09NA%3D%3D>>
- [16] Přehled organizačního vývoje Sboru národní bezpečnosti v letech 1945-1950. KVAPILOVÁ, Iva. *Archiv bezpečnostních složek* [online]. © 2008 - 2012 [cit. 2012-03-07]. Dostupné z: <www.abscr.cz/data/pdf/sbornik/sbornik1-2003/vyvoje_snb.pdf>
- [17] REFORMA POLICIE ČR - služba v nových podmínkách. *Policie České republiky* [online]. © 2010 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: <<http://www.policie.cz/clanek/reforma-policie-cr-sluzba-v-novych-podminkach-191470.aspx>>
- [18] Rozšíření kamerového systému na nádraží ČD. *Svitavy* [online]. © 2012 [cit. 2012-04-08]. Dostupné z: <<http://www.svitavy.cz/cs/m-988-rozsireni-kameroveho-systemu-na-nadrazi-cd/>>
- [19] Sbor národní bezpečnosti (SNB). RŮŽIČKA, Daniel. *Totalita* [online]. © 1999 - 2012 [cit. 2012-03-07]. Dostupné z: <<http://www.totalita.cz/vysvetlivky/snb.php>>
- [20] Státní bezpečnost (StB). RŮŽIČKA, Daniel. *Totalita* [online]. © 1999 - 2012 [cit. 2012-03-07]. Dostupné z: <<http://www.totalita.cz/stb/stb.php>>
- [21] Úvod do problematiky obecní (městské) policie. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. © 2010 [cit. 2012-03-09]. Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/clanek/uvod-do-problematiky-obecni-mestske-policie.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>>
- [22] Vyhláška města Chrudim č. 1/1992, o městské policii
- [23] Vyhláška města Chrudim č. 3/2008, o zřízení městské policie
- [24] Vyhláška města Chrudim č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii
- [25] Vyhláška města Svitavy č. 3/1992, o zřízení městské policie
- [26] Vyhláška č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii
- [27] Vyhláška č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie

- [28] Základní informace. *Chrudim* [online]. © 2011 [cit. 2012-03-29]. Dostupné z: <<http://www.chrudim.eu/mesto/o-chrudimi/zakladni-informace.html>>
- [29] Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon
- [30] Zákon č. 200/1990 Sb. o přestupcích
- [31] Zákon ČNR č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů
- [32] Zákon č. 361/2000 Sb. o silničním provozu
- [33] Zpráva o činnosti městské policie Svitavy za rok 2011 a 2010
- [34] Zpráva o činnosti v oblasti prevence kriminality v roce 2011 ve Svitavách
- [35] Zřízení městská policie. *Svitavy* [online]. © 2012 [cit. 2012-04-02]. Dostupné z: <http://www.svitavy.cz/cs/m-160-zrizeni-mestska-policie>
- [36] 20 let Policie České republiky. *Policie České republiky* [online]. © 2010 [cit. 2012-03-21]. Dostupné z: <<http://www.policie.cz/clanek/20-let-policie-ceske-republiky.aspx>>

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha A Rozsah odborných předpokladů čekatele a strážníka
- Příloha B Rozsah výcviku čekatele a strážníka
- Příloha C Tělesné a duševní vady, nemoci nebo stavy, které vylučují zdravotní způsobilost uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele nebo strážníka

Příloha A

Rozsah odborných předpokladů čekatele a strážníka

Odborné předpoklady čekatele a strážníka zahrnují znalosti právní úpravy [26]:

- a) obecní policie,
- b) obecního a krajského zřízení,
- c) shromažďování,
- d) Policie České republiky,
- e) trestního práva,
- f) živnostenského podnikání,
- g) střelných zbraní a střeliva,
- h) přestupků a jiných správních deliktů, jejichž projednávání je v působnosti obce,
- i) správního řízení
- j) bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích,
- k) ochrany před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami,
- l) krizového řízení a integrovaného záchranného systému.

Příloha B

Rozsah výcviku čekatele a strážníka[26]

Výcvik čekatele a strážníka zahrnuje zvládnutí:

1. Hmatů, chvatů, úderů a kopů:
 - a) postoj, přemísťování a úhyby,
 - b) přímý úder otevřenou dlaní,
 - c) přímý úder pěstí,
 - d) obloukový úder pěstí (hák, zvedák),
 - e) úder loktem,
 - f) kyvadlový kop vpřed (do výše rozkroku),
 - g) kop kolenem,
 - h) kryty na horní, spodní a střední pásmo,
 - i) páky a odváděcí techniky (zvrátka, průlom lokte dlaní, odváděcí klíč).

2. Slzotvorných, elektrických nebo jiných obdobně dočasně zneschopňujících prostředků.

3. Obušku a jiného úderného prostředku
 - a) nošení, postoj, úchop a vytažení,
 - b) úderové techniky,
 - c) kryty,
 - d) odváděcí klíč,
 - e) využití obušku nebo jiného úderného prostředku proti napadení úderem, kopem, tyčí, nožem.

4. Techniky poutání
 - a) zásady manipulace s pouty,

- b) poutání ve stoje s opřením, bez opory,
- c) poutání v kleku, v lehu,
- d) snímání pout,
- e) zajištění pachatele pod hrozbou použití střelné zbraně s následným poutáním (s důrazem na povelovou techniku),
- f) připoutání osoby ke vhodnému předmětu.

5. Použití služební zbraně jako donucovacího prostředku

- g) úder služební zbraní (držení zbraně a vedení úderu),
- h) hrozba služební zbraní (postavení strážníka a slovní příkazy),
- i) varovný výstřel,
- j) poskytnutí první pomoci osobě zraněné při užití donucovacího prostředku.

6. Taktiky zákroku při:

- a) předvádění osoby,
- b) zjištění, zda osoba u sebe nemá zbraň,
- c) zákazu vstupu na určená místa,
- d) vstupu do bytu nebo jiného uzavřeného prostoru,
- e) zjištění totožnosti osoby,
- f) zajištění místa trestného činu.

7. Oprávnění v provozu na pozemních komunikacích zahrnujících:

- a) zásady bezpečnosti práce při usměřování provozu na pozemních komunikacích,
- b) zastavování vozidel, a to i z jedoucího vozidla obecní policie za použití světelného nápisu „STOP“, následnou kontrolu řidiče vozidla a jeho posádky,
- c) usměřování provozu na pozemních komunikacích za využití pokynů stanovených pro řízení provozu policisty,

- d) praktické zpracování oznámení podezření ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích,
- e) rozhodování o odstranění (odtahu) vozidla, které tvoří překážku silničního provozu,
- f) používání technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla,
- g) použití certifikovaných zařízení k provedení orientačního vyšetření přítomnosti alkoholu v organismu povinné osoby,
- h) použití certifikovaných zařízení určených k měření rychlosti vozidel.

Příloha C

Tělesné a duševní vady, nemoci nebo stavy, které vylučují zdravotní způsobilost uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele nebo strážníka [27]:

I. Zdravotně způsobilá není osoba, u které byly zjištěny

- 1) organické duševní poruchy včetně poruch symptomatických,
- 2) závažné organicky a symptomaticky podmíněné poruchy osobnosti a chování,
- 3) poruchy duševní a poruchy chování způsobené požíváním psychoaktivních látek (vyjma ojedinělé nekomplikované akutní intoxikace),
 - a) nadměrné požívání alkoholu a zneužívání jiných psychoaktivních látek ovlivňujících bezprostředně (v pracovní době) a opakovaně (více než jednou) schopnost výkonu práce,
 - b) aktivní závislost na alkoholu nebo jiných návykových psychotropních látkách,
 - c) reziduální stavy a psychotické poruchy s pozdním začátkem vyvolané účinkem alkoholu nebo jiných návykových psychoaktivních látek (porucha osobnosti nebo chování, psychotické reminiscence, amnestický syndrom, demence),
- 4) trvalí (chronické) nebo recidivující psychotické poruchy vnímání a myšlení, především schizofrenie, schizotypní porucha, porucha s bludy, schizoafektivní porucha, mentální retardace,
- 5) trvalí nebo recidivující psychotické poruchy nálady, především periodická mánie s psychotickými příznaky, bipolární afektivní porucha s manickými nebo depresivními fázemi s psychotickými příznaky, periodická depresivní porucha s depresivními fázemi s psychotickými příznaky,
- 6) klinicky těžké (podmiňující pracovní neschopnost) neurotické poruchy, poruchy vyvolané stresem, somatoformní poruchy a behaviorální syndromy, především fobické úzkostné poruchy, obsedantně kompulzivní poruchy, reakce na závažný stres a poruchy přizpůsobení, dissociativní poruchy, somatoformní poruchy, jiné neurotické poruchy (neurastenie),
- 7) systémové atrofie postihující primárně centrální nervovou soustavu,
- 8) extrapyramidové a pohybové poruchy,
- 9) degenerativní nemoci nervové soustavy nezařazené výše,

- 10) epilepsie, epileptické syndromy, kataplexie,
- 11) těžká a prognosticky nepříznivá onemocnění oběhové soustavy,
- 12) těžká a prognosticky nepříznivá onemocnění dýchacích cest a plic,
- 13) těžká a prognosticky nepříznivá onemocnění svalové a kosterní soustavy, vylučující zatížení,
- 14) astma bronchiale nebo jiná těžká a prognosticky nepříznivá alergická onemocnění,
- 15) nekorigovatelné nebo závažné poruchy vidění, závažné poruchy zorného pole a prostorového vidění nebo těžší poruchy barvocitu znemožňující orientaci v prostoru a za ztížených podmínek, jednookost, snížení zrakové ostrosti pod 6/12 na každém oku zvlášť po korekci,
- 16) poruchy sluchu znemožňující orientaci v prostoru nebo komunikaci hovorovou řečí na vzdálenost menší než 6 metrů
- 17) nemoci vnitřního ucha provázené poruchami rovnováhy.

II. Zdravotně způsobilá za předpokladu kladného závěru odborného vyšetření provedeného lékařem se specializací v příslušném oboru je osoba, u které byly zjištěny

- 1) organická onemocnění s psychopatologickou symptomatologií,
- 2) poruchy duševní a poruchy chování způsobené požíváním psychoaktivních látek (vyjma ojedinělé nekomplikované akutní intoxikace) v anamnéze:

duševní poruchy a poruchy chování vyvolané účinkem alkoholu a jiných psychoaktivních látek, především závislost na alkoholu nebo jiných psychoaktivních látkách (zdravotní způsobilost k výkonu povolání je podmíněna bezpečným abstinenčním obdobím, tj. nezpochybněnou abstinencí v délce nejméně tří let),

- 3) afektivní poruchy (poruchy nálady),
- 4) závažné neurotické, stresové a somatoformní poruchy, úzkostné a fobické poruchy, poruchy přizpůsobení,
- 5) poruchy osobnosti a chování,
- 6) poruchy v oblasti struktury a dynamiky osobnosti,
- 7) demyelinizující nemoci centrální nervové soustavy,

- 8) epilepsie, epileptické syndromy, pokud byla nasazena antiepileptická léčba, po 10 letech od vysazení léčby,
- 9) závažná chronická onemocnění trávicí soustavy,
- 10) nádorová onemocnění 5 let od zjištění,
- 11) závažná onemocnění krve,
- 12) závažná onemocnění kůže a podkožního vaziva,
- 13) onemocnění oběhové soustavy,
- 14) onemocnění dýchacích cest a plic,
- 15) závažná onemocnění svalové a kosterní soustavy,
- 16) závažná onemocnění endokrinní, výživy a přeměny látek,
- 17) závažná alergická onemocnění,
- 18) závažná onemocnění ledvin, močových cest,
- 19) závažná onemocnění jater,
- 20) poruchy vidění, zorného pole a prostorového vidění nebo poruchy barvocitu nebo jiné nemoci oka a očních adnex znemožňující orientaci v prostoru a za ztížených podmínek, snížení zrakové ostrosti vyžadující trvalou korekci,
- 21) nedoslýchavost, která omezuje orientaci v prostoru nebo komunikaci, ve sporných případech je nutné podrobné audiologické vyšetření,
- 22) jiná onemocnění ucha, která snižují bezpečný výkon práce strážníka, ve sporných případech je nutné podrobné vestibulární vyšetření,
- 23) další nemoci, které snižují bezpečný výkon práce strážníka.[31]